СВОБОДА

LIBERTY

Часопис для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Ню Иорк. Четвер, 13-го Червня 1907. Число 24

Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, June 13, 1907. No. 24.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америцї.

Розмет за місяць Май 1907.

За померших членів, їх жінок і за случаї калїцтва:

Від. 53. Василь Паньчак, умер 31 Марта 1907	$1000.00
Від. 78. Василь Шемела, умер 1. Цьвітня 1907	$1000.00
Від. 1. Дмитро Биндас, умер 20. Цьвітня 1907	$1000.00
Від. 10. Віктор Гнатик, умер 7. Мая 1907	$1000.00
Від. 26. Тересія Кардаш, ж. Петра, умерла 28. Вересня 1906	$400.00
Від. 6. Марія Кісс, жена Івана, ум. 10. Цьвітня 1907	$400.00
Від. 86. Николай Шул, умер 12. Мая 1907	$1000.00
Від. 81. Войтїх Сьвіржко, спаралїжоване руки	$100.00
Від. 114. Іван Фецко, нездібний до працї	$100.00
Разом	$6000.00
Платня головних урядників за Май	$155.00
Адмінїстрація Союза і друки за Май	$294.93
Відзнаки	$300.00
Весь розхід виносить	$6749.93

Розмет платить 7530 членів на цїле посмертне (кождий по 86 центів) і 730 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.).

Кр[illegible] того [illegible]ждий член платить за орґан „Союза“ по 10 цент. на Фонд резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центї, на Фонд Бідних по 1 центї.

Разом платить: член на цїле посмертне $1.00 а на половину посмертного 57 центів.

К. Кирчів, предсїдатель.

А. Шари[illegible]

ОГОЛОШЕНЄ.

Понеже богато пп. Секретарів питає мене чи треба всїм членам виписувати крім блянкетів також нові декляраціï, длятого отсим даю до відомости, що жаден член, нової декляраціï виписувати не потребує, лише має виповнити блянкет і прислати єго з грамотою.

Нові декляраціï розіслали ми тому, щоби защадити кошт почтової оплати та щоби за одним заходом кожде Братство мало їх в запасї.

З поважанєм
Т. Лабовский.
Голов. Рек. Секр. Союза.

НОВИНКИ.

КАЛЄНДАР.

Червень.		
13	Ч.	Вознесенє Гос.
14	П.	Черв. Юстина
15	С.	Никифора
16	Н.	7 Св. Отців. Лук.
17	П.	Митрофана
18	В.	Маркіяна
19	С.	Ліяріона

— Пiсля наспівших в послїдній хвили вістий вибрали Русини в Галичинї еще слїдуючих послів: С. Вітик (соціял. дем.) Др. Е. Олесницький, Др. Е. Левицький, Гр. Цеглинський, Др. Ст. Днїстрянський, Др. Е. Петрушевич, Др. К. Левицький, Т. Старух, (нац. дем.), Др. Л. Бачинський (радик.), о. В. Давидяк, Др. М. Король і Др. Марков (моск.) Одже взагалї здобули галицькі Русини 27 мандатів.

— **В Пітсбурґу** заносить ся на страйк 40.000 майнерів. Причиною є се, що компанії поспроваджували машини, які обнижають платню о 17 центів на тонї вугля.

— **Як доносять нам**, в місцевости Hyde Park, Mass. прибув до хати одного Русина майнєра, дня 27-го мая якийсь чоловік, та просив ся на борд, його і приняли. По двох днях заявив, що дістав роботу в майнах та вийшов ранком разом зі всїма. Однак [illegible] бачучи [illegible] куферки [illegible] з [illegible]ом 41 доларів та пропав як камінь у воду. Був він одягнений в чорне убранє, сам високий, червоний на лици та з червоними вусами, мав золотий годинник та зеленяву краватку. Знає говорити по польски, словацки, мадярски, нїмецки та анґлійски.

— **Ottawa, Ont.** Як доносять вибухнув дня 10-го с. м. рано в майнах огонь при чім згинуло 5 анґлїків і 1 француз. Загальна шкода виносить $12.000. Наколиб огонь був вибухнув якої пів години пізнїйше, булоб пало жертвою що найменче 60 людий.

— **Atlanta, Ga.** Тутешні робітничі юнії повзяли ухвалу, щоб на слїдуючій конвенції робіт. юній установити фонд півмільоновий яко „фонд оборони працї“. Має се бути оружє звернене проти звісного фонду який зложили фабриканти підчас послїдного свого з'їзду в Ню-Йорку в цїли поборювания юній. В сей спосіб будуть робітники в спромозї поборювати фабрикантів таки їх власним оружєм.

— **В селї Ясень** в калуськім повіті, в Галичинї прийшло до кровавих розрухів поміж селянами і війском. Причину дала заряджена через краєвий виділ. Зміна корита ріки Лїмницї. На бажанє міліонера Шміда задумав краєвий виділ звернути ріку Лїмницю, яка плине тепер через село Перегінско в єї старе русло, положене в Ясеню. Се зарядженє є великою кривдою для селян Ясеня — для Шміда однак се є з великою користию, бо в сей спосіб мігби далеко лекше сплавляти дерево. Коли на приказ краєвого виділу почали робітники роботу, старали ся селяни їх зігнати. Прийшло до бійки, при чім потурбовано декількох з робітників і інжинерів. На се прислано асистенцію жандармерії і війска. Селяни в числі 2000 не хотїли за ніяку цїну уступити. Кинула ся кінниця з добутими шаблями. Кільканайцять селян пало ранних, а кількох з них боре ся в шпиталю зі смертию. Поминмо тої різнї селяни оказують все грізну поставу.

Незнані справцї що ночи засипають землею перекопи, що їх за дня розкопано. З Бережан відійшла до Ясеня компанія піхоти. Крім того є в Ясеню дві шкадрони кавалєрії. Війско розкватировано у селян, що причинює ся до еще більшого роздрарнення.

— **Епископ Ортиньский** готуєсь виїхати до Америки з початком місяця липня а дня 3-го Юнія був на авдієнції у Папи. Місцем осїдку епископа буде мабуть Філаделфія, Па. Враз з епископом приїде також єго капелян о. Петрівский а може і митрополит Шептицкий.

— **Унїверситетська демонстрация перед віденським судом.** В „N. fr. Presse“ читаємо таку нотатку п. з. „Процес против руських студентів“: „В тій справі віденська державна прокураторія, без огляду на виготовлене уже львівське обжалуванє, зарядила зовсїм нове оброблєнє слїдчого материялу. Розправа відбуде ся в осени.“ — З того показуєть ся, що польскому судівництву не щастить ся в тій справі від початку до самого кінця. (Дїло.)

— **Пристань коло могили Т. Шевченка.** Фактичний власник того грунту, на якому поховано Т. Шевченка, В П. Науменко звернув ся до правлїня місцевих пароходних товариств з проханням, щоб товариства цї зробили на Днїпрі біля Шевченкової гори пристань.

Як відомо, з ранної весни до пізної осени на могилу великого українського поета їздить багато прихильників його музи і всяких туристів. А що од Шевченкової могили до г. Канїва буде не менше трьох верст, то охочим побувати на могилї завжди доводить ся витерпіти не мало всяких пригод, поки вони доберуть ся туди по надзвичайно тяжкій дорозї од канївської пароходної пристанї.

Маємо надію, що правлїння місцевих пароходних товариств, дбаючи про вигоди публїки, вживе потрібних заходів, щоб задовольнити прохання В. П. Науменка. (Рада.)

— **Віднайдені рукописи.** В Петербурзї віднайдено в департаментї поліцїї цїлий альбом віршів Тараса Шевченка. Між ними є ще декілька й невідомих. Сей альбом, то мало не весь „Кобзар“ списаний з рукописий Шевчека в 1859 р. (перед виходом „Кобзаря“ в 1860 р.) Віднайдено тепер також богато невідомих рукописий Костомарова, Корсуна і Гулака Артемовського. (Дїло.)

— **Цїсар кандидатом на посла.** В селї Токарни мисленицького повіта голосували при виборах селяне на цїсаря Франца Йосифа! Факт є, що цїсар дістав там 42 голоси. Його заступником хотїли мати презеса повітової ради в Мисленицях, п. Столяського. Виборцї не хотїли відступити від вибору цїсаря, впевнюючи, що всї посли обіцюють. а не додержують. додержить лише „найяснїйший пан“.

— **Еміґрація з Австрії.** Еміґрація з Австрії, прибирає що раз то більші розміри, що є доказом, що в Австрії людям що раз гірше веде ся, бо не мають відки жити. Від року 1892--1901 виеміґрувало з Австрії 426.722 людий. Особливо в роцї 1901 був так великий натовп людий вБременї, що не ставало кораблїв і люди мусїли чекати цїлими тижнями. Від 1-го липня 1902 до 30 червня 1903 виеміґрувало з Австрії 206,111 людий — отже тільки за один рік. Біда і голод гонить людий в сьвіт за очи, бо широкі лани з лискучим плодом не наші, а панські... (Гр. Голос.)

..— **Переселенцї.** В газеті „Русь“ вираховано, що тепер що місяця, в Сибір виїздить з російских ґуберній мало не — 150.000 переселенців. Видко, дуже вже гірко живеть ся людям на рідній землї! (Рада)

— **Сіль і тютюн є в Австрії монополем,** себто власностю держави. Видобуванє і продаж соли і виріб тютюну належить виключно до держави, яка наложила на них величезні цїни. І в той спосіб стягає держава окрім безпосередного податку за ґрунта пр. ще т. зв. податок посередний. Той посередний податок представляє ся ось як: За сіль дістає правительство річно **57,259.000 корон.**, а за тютюн **236,269.000 кор.** Коли від сего віднїмемо кошта продукції, перевозу і розпродажі, то для держави остане ще **214 міл. кор.** чистого доходу, які йдуть переважно з кишенї робітничих мас.

— **Виборча реформа.** Довголїтня боротьба шведського народу за виборчу реформу довела, нарештї, до близького здійсненя деяких вимог. Як відомо, виборча система Швеції належить до найпоганїйших на сьвітї. Шведська народня рада (ріґсдаґ) складаєть ся з двох палат. У виборах до другої (нижчої) палати беруть участь тільки люди з досить великим цензом маєтку. Що до другої (вищої) палати, то вона вибираєть ся органами місцевої самоправи з числа людий, які мають не менше 4,000 крон річного доходу, або маєток вартости 80 тисяч крон. Цими днями ріґсдаґ після довгого обмірковування прийняв урядовий проєкт закону, який значно переміняє систему парляментських виборів. Згідно з цим проєктом закону виборцями до другої палати з'являють ся усі громади — мущини, що мають 24 роки. Вибори пропорціональні. Ця сама система пристосована і до виборів до першої палати. Остання так, як і ранїйше, вибираєть ся органами місцевої самоуправи, але ценз виборчий кандидатів трохи зменшено: мають право бути вибраними люди з 3,000 крон доходу або 50 тисяч крон маєтку. Значно перемінена і система комунальних виборів, міцно з'язаних з виборами до першої палати. Треба завважити, що проєкт закону, який прийняв ріґсдаґ, матиме силу лишень тодї, коли його буде стверджено новим складом народньої ради, після виборів.

— **Як доносять** телєґрами в місцевости Гзінґ Кянґ в Хінах перед пару днями був дуже сильний землетрус. Множество хат завалило ся а під ними знайшло звиж 4000 людий смерть. Число покалїчених є о много більше. Хіньска цїсарева видала місцевому ґубернаторови приказ робити усе можливе, щоб яко тако помогти діткненим нещастєм.

— **Дня 5-го с. м.** вибух бунт в шкадронї гузарського ґвардійного полку стаціонованого в царськім селї під Петербурґом. Віддїли других полків окружили збунтованих гузарів і розброїли привертаючи спокій без проливу крови.

— **Страшні наслїдки грому.** В Бориславю (Галичина) в недїлю дня 26-го мая, около год. 4.30 по полудни серед незвичайно душного воздуха, при незначнім вітрі, замітили робітники на социялїстичнім вічу огнисту кулю, що наближалась досить швидко від Тустанович до Борислава. Виглядала як стовп довгий на оден метр, що летів понад землю. В місци, де дорога з Волянки скручує до Борислава, куля ударила о кільометровий стовп, що там находить ся і в тій хвили наступив страшний гук, причім стовп розсипав ся на порох. З кулї вилетїло кілька чи кільканайцять громів серед страшного гуку. Оден грім ударив в землю коло хати і спалив рінь на скло. Шість чи сїм громів ударило в півколесї з проміром на який кільометр. Наслїдки були страшнї, бо в одній хвили займило ся в ріжних місцях дванайцять нафтових закопів. Жертвою огню пали в Тустановичах два чинні закопи „Стелля“ і „Роза“, а в Бориславі два чинні закопи Фрайнда (ч. 3 і ч. 7), два тов. „Ґаліция“ (ч. 6 і ч. 8), 1 закоп тов. „Тшебіня“, 1 закоп гал. тов. Карпатського (ч. 41), закоп Лукавецького „Надія“, а крім того дві вежі нечинних закопів. На другий день огонь почасти пригашено. Страт в людях не було тому, що в недїлю не було робітників з закопах: инакше катастрофа була би страшна. Материяльні страти дуже великі. — Годить ся при тій нагоді сказати дещо близше про кулистий грім. Учені розріжняють три роди громів: 1) зикзакуваті, 2) поверхневі, що визначають ся довшим треванєм сьвітла блискавицї і 3) кулисті. Кулистий грім се явище науково ще добре нерозслїджене. Показуєть ся найчастїйше над поверхнею землї у видї кулї ріжної величини і барви і посуваєть ся поволи, без найменшого шуму, хотяй часом в супроводї легкого тріскоту, щоби відтак з голосним гуком, який впрочім не пригадує звичайних громів, щезнути. Часом то щезненє сполучене з присненєм кулї, причім блискавицї ударяють на всї боки, заповідаючи страшні наслїдки, як се було в Бориславі.

— **З'їзд чорносотенців в Москві.** Російські часописи подають звітси із з'їзду російських чорносотенцїв та з манїфестації, яку вони урядили при тій нагоді. Манїфестація ся випала прямо сьмішно, бо її аранжери спровадили собі якихсь 200 обдертих хуліганів, що несли хоругви з написами: „За віру, царя і вітчину“. Похід переходив попри дім ґенерал-ґубернатора Москви Гершельмана, який стояв на балконї із чотирма своїми урядникамп, які раз враз то кланяли ся, то хрестили ся. — Подібні манїфестації уряджують собі вшехпольські чорносотенцї з нагоди, виборів у Львові. Именно в четвер 16-го мая перебрав польський кандидат Гофмокль якогось батяра за Кракуса, а якусь дївку за Ванду і обвозив їх в автомобили, обліпленім його афішами. Другий знов кандидат вшехполяків, др. Ґломбінський, обвозить себе в візку за кратками по цїлім Львові, при звуках музики, що ріже: „Еще Польска нє зґінела“. (Гром. Голос.)

— **Найстарший чоловік в Галичинї** помер недавно в Ляховичах подорожних, жидачівского повіту. Був ним селянин Антін Проць, який жив 114 літ. За паньщизняних часів був він двірским атаманом. Пок. Проць не перейшов ніякої тяжкої хороби. Бракувало єму лише 4 зуби.

— **Дитина загризена щурами.** В селї Айхгорн на Шлеску хорувала 3-місячна дитина служницї Емілії Паршової, що служила у Рудольфа Гадвіґера. Кілька днів тому найшли вони дитину в страшнім станї. Голова, ноги і руки дитини були вкриті густими ранами, а пальцї були зовсїм відгризені. Спроваджений лікар д-р Полєднічек ствердив, що дитину загризли щурі, які гнїздили ся хмарами в тім домі. Щурі загризли дитину в часї, коли її опікуни спали.

ЗАЯВЛЕНЄ.

Отсим подаю до загальної відомости всїм Русинам в Ню-Йорку, що дотеперішний місцевий орґанїзатор з відд. 144. Тов. Тисьмениця п. Гр. Климкович єсть суспендований і як такий немає права більше орґанїзовати людий в члени Р. Н. Союза.

С. Ядловский,
Гол. орґанїзатор Р. Н. Союза.

Братство

Покрова Пресьв. Богородицї в McAdoo, Pa. буде отримувати піврічний мітинг дня 16го Юнія в гали п. Капітули. Просимо кождого члена повисшого братства явити ся на той мітинґ, бо хто не прийде заплатить доляра кари.

А. Капітула, предс.,
Ст. Поступак, секр.

Оголошенє.

Дня 4-го Липня 1907 відбуде ся в Микісракс, Па. в гали Губерта побіч руской церкви Великий Парафіяльний Баль.

Початок о 3-ій годинї з полудня. Тикет 50 центів. Чистий дохід з балю призначений на церков Пречистої Діви Марії в Мікісракс, Па.

На нові гнїзда.

Оповіданє Вячеслава Потепенка.

Село. Почннаєть ся весна. Де-не-де лежить ще снїг. По улицях болото. Далеко на селї дївчата співають „веснянки".

У старого Козака Максима Квача людий мало не повнїський двір. Хапане весїлля, чи що? Ба нї — музики не чути! — Ховають кого? Попа не видко! Що-ж трапилось?... Переселенцї! Йдуть козаки на нові гнїзда! Сини Максима кидають батька, матір, кидають своє кубло та йдуть на Амур*) за шматком хлїба. Ось уже й воза підмазує старий, і конї годують ся; сини-переселенцї й скринї виносять та всякий дрібязок. Люди обступили старого москаля. Москаль з „Григорєвським" хрестом на грудях; лївий рукав шенелї**) теліпаєть ся, бо у нього нема руки; у правій руцї ціпок; права нога тільки по колїно, а від колїна деревляна — стельмах зробив її за пів карбованця. Добра нога, терпляча: її тепер не то кулею бий, а й сокирою рубай — москаля не заболить: зроблена вона тесаком та гиблем. На ніч москаль скидає її, на день знову чіпляє — слухняна нога! „Григорєвський" хрест не цяцька, не дарма москаля величають „кавалєром". Хоч його покалїчено, а про те — „кавалер", а се чоловікови не аби-що. Він по вік дістає кілька карбованців на рік. У церкву увійде „кавалєр" — усі розступають ся, дорогу дають йому. „Кавалїр" стоїть по-переду, поруч з панами. Щоб-року на „Григорія Побідоносця" калїка-кавалєр їде до Петербурга, обідає у дворці вкупі з другими москалями-кавалєрами. Він до труни матиме що їсти, і йому не треба пхати ся до Амуру за шматком хлїба. Правда, що його родина бідує, бо який з калїки робітник? Ну, що-ж робити, — усїх не нагодуєш!...

— Еге, — балакає москаль, — Амур сторона далека. Тепер, скажім, до залїзницї десять верстов, від залїзницї до Одеси-города верстов з тисяча, а відтіля на кораблї морем-океаном їхати треба більше, ніж два місяцї. Через те й начальство не пускає старих та хорих їхати, бо не витримають — помруть на морі! А начальству потрібні видатки: його старого вези, він подає казенний харч, а там дивись — помер! Бери його за ноги тай кидай у море. Одно, значить, „сумнительство", для себе, а казні видатки і неспокій!..

— Так, так! — потакує старий чоловік, слухач. . . Якийсь Василь здохне, а через нього начальству клопіт! — Старий балакає гостро, а сам хочби усьміхнув ся.

— Ну, дідусь що скажуть, то наче рублем притягнуть.

— А бодай вас, діду, по вік слухати! — озивають ся слухачі, сміючись.

— А хиба й не так! — каже знову дід, удаючи з себе, нїби його розсердили. — Ще чого забажалось! Хлїба!?... Каменюки не хочете!? За що вас годувати хлїбом? Може за те, що у вас одна на тїлї шкура? Ач, яке велике сьвято! Ондечки пани їдять — тай то не хлїб, а якісь булки, що може й собака не хоче їсти, а вони, бідолахи, їдять — нічого не зробиш; а у панів не одна, а скільки шкур!... Яку схоче, таку й натягне на себе.

Всї регочуть ся.

— „Парнїшка", — каже москаль до парубка, — а полїзь-но у мою ліву кишеню, витягни ріжок з чемерицею, нехай я понюхаю, щоб дома не журились. — Парубок виймає: москаль запускає пучки у табаку і набиває свій ніс.

— Добра се нагорода — хрест! — бубонить дід. — Але як би можна своєю рукою виймати з кишенї ріжка, було би ще краще.

Але москаль не чує, він знову товче своє про Амур-ріку.

— Що й казати, — перебиває якийсь господар, — у Максима два сини, та дві невістки, та четверо внучат, та одно у колисцї, та своя стара, та сам — усїх одинадцять ротів, а землї три десятини, та городу округ — не розтанцюєш ся! Ну й недостача хлїба, і йди шукати його по Амурах, та по Сибірах.

— А на що вони плодять ся, як свині? — не вгамовуєть ся дід. — Ач, завели панські звичаї: щоб і жінка у нього була, і дїти; може хочеш і на подушці спати? Памятай, що ти худоба! А худобі що? Стійло, — от і все! А то доживуть ся до того, що нї ікони, нї ножа: нї помолити ся, нї зарізати ся! Не аби чого і захотїв — хлїба! А пареної полови не хочеш?... Не здохнеш! У Росиї ще ніхто не вмер без хлїба, а з голоду!...

Слухачі аж пирснули від дїдової балачки.

— Воно як подумаєш гаренько, — каже москаль, — то виходить так, що все одно, — чи Росия, чи Сибір.

— Се так! — згожуєть ся дід.

— А може там краще, ніж у нас?

— Мабуть, коли люди їдуть туди.

— Може, тут Сибір?

— Може!

— І тут земля, і там земля; виходить усе одно! — каже москаль.

— Звичайно, — відповідає дід, — звичайно однаково; от примір у вас, „господа служба", дві ноги: одна нога, що Бог дав, а друга, що стельмах зробив, а вони однакові, бо все одно, що тїло, що дубина...

Москаль соромить ся. Слухачі від сьміху кусають губи, але не хотять сьміяти ся, щоб не образити москаля. А дід хоч би вусом рушив.

— Се ваша правда, свате... Не хотів би я сього хреста. А дай менї мою руку та ногу! Я б у ноги вклонив ся!

— А до Амуру пішли б?

— Побіг би! Бо тут жити гірко! Земля скрізь панська. Надїлу не приріжуть, а люди плодять ся. Одно слово: погибель козакови!...

— Отсе то правда! — озивають ся всї слухачі.

— Як менї, — каже дід, — то не треба приріжувати землї, нехай відріжуть тільки місце, а я своєї поховаю.

— Тепер скажемо про Максима Квача і його бабу. От біднї! Вже вони ніколи не побачать своїх дїтий, все одно — як ховають!

---

*) Амур — ріка в Східній Азії, що впадає до Японського моря. Приамурську країну одержала Росия від Китаю в 1858 р. і від того часу заселює єї своїми переселенцями, що трудять ся там добуванєм золота, камінного вугля і рільництвом. Управою ріллї трудять ся здебільша українські переселенцї, які мусять покидати рідну землю через недостачу землї, яка docходить селянам по Вкраїнї так само як і в Галичинї.

**) Шенеля — військовий плащ.

Ех, як би менї рука та нога! — Москаль махнув безнадійно правою рукою і пошкандибав у хату. Його слухачі розходять ся по дворі.

Старий дивить ся у слід покалїченого кавалєра. „Нещасний!" — каже він, зітхаючи. У дворі галас: стоять вози, розкидана солома. У повітці реве корова. Свинї ходять... Ось рушає з двору віз; се сусід везе збіжє переселенців до залїзницї. У дворі всї стоять мовчки. Всяк думає, що їде до Амуру, що се вже і його скриню повезли. Якийсь сум обгорнув усїх. Чути зітханя... У кутку дворища лежить Рябко і гризе костомаху. Сорока умостилась на свинн верху, їде на нїй по дворищу і дзюбає її у спину, мов поганяє... Галка похожає по паркані і зазирає на кістку... Рябко гарчить...

Двері у хату раз-по-раз відчиняють ся. Люди то входять, то виходять... На дворі ще холодно, якась мряка; хоч і сонце сьвітить, але мало ще гріє... Із стріхи вода крапле; у дворі теж болото. Припа мокра, нема на чім і сїсти... Невеселий малюнок!...

У хатї теж галас. Стара мати нишком утирає сльози та поратєь ся з невістками та бабами біля печі. Два сини, мов орли, високі, здорові, чорновусі, кучеряві — пакують ся. Батько їх, сивенький чоловік, допомагає їм. Лице його усе в зморщках, вуса висять, чуприна розвіяна. У запічку дїти гріють ся. У колисцї дитина кричить. Люди хто стоїть, хто сидить, мовчать та інколи важко зітхають. У хатї тхне парою, дьогтем та кожухами. Пара пливе серпанком до печі, а там у-раз летить у комин... Долі мокра солома. Баби крутять з неї віхті та пхають у піч. Сонце заглядає у вікна і кидає свій промінь на солому і деревляну ногу кавалєра. Тут теж невеселий малюнок!...

В хатї попорядковано. Долївка підметена, стіл покритий білою скатертю. На столі по звичаю лежить хлїб, а на ньому дрібок соли. Перед образом чадить воскова свічка. Всї дожидають „батюшку". Ось він приїхав з паламарем. Вони увійшли в хату. Батюшка перехрестив ся, поблагословив людий — всї підходять і цілують йому руку. Він одягаєть ся у свій одяг, що виняв з хустки паламар. Паламар поклав з печі жару у кадильницю, роздмухав його, кинув у нього дрібок ливицю. Димок закурив ся і розліг ся по хатї. Всї люди стоять богобійно. Батько розіслав долі рядинку, батьком став на неї перед образом, а позад паламар та москаль, а за ними родина і люди.

—— Миром Господу помолим ся! — заспівав батюшка тоненьким голосом.

— Господи помилуй! — озвались сьпіваки — паламар басом а москаль підбаском. Всї почали молити ся. Родина стояла навколішках. Невістки хлипали, але мати не плакала; вона богобійно дивилась на розпятого Христа. Лице у неї було спокійне а з очей самі по собі текли сльози і їх краплї під проміннєм сонця блищали самоцьвітними каміннями. У хатї душно... Два сини переселенцї шепотїли за батюшкою молитви; їх чола поупрівали.

— Ще молимось за від'їзжих! — сьпівав піп. Всї перехрестились. Баби почали плакати в голос. Мати ж очивидячки кріпилась, не плакала; вона, зложивши руки на грудях, дивила ся на образи все нерухомо. Батько стояв понуро, але також спокійно і вслухував ся в Божі слова. Лице його мов захололо, тільки зморщки на чолї, що по-між бровами, стали виразнїйші... Батюшка скінчив молитви, взяв кропило, покропив по хатї, поблагословив людий і сказав своє слово до переселенців. Молебень скінчив ся. Батюшку посажено на покуті за стіл, а паламаря на другім кінцї стола. Родина та люди стояли, ніхто не сїдав. Баби подавали страву на стіл. Батько частував батюшку та паламаря. Попоївши, батюшка помолив ся, подякував господарям за хлїб, за сіль і почав збиратись до дому. Старий батько сунув йому щось у руку і паламарови також. Стара винесла дві паляницї, шматок сала та ковбасу і все те поклала в віз, коли посїдали батюшка з паламарем. Віз рушив.

За стіл сїли тепер родина і люди.

— Ви глядїть, — казала тихесенько мати до невісток, а казала так, щоб ніхто не чув, — не плачте, а то старого стривожите, а він у мене хорий. Пожалїйте його!...

— Ви глядїть, — казав також потайно батько до синів, — анї сльози! Дорогою вже поплачете, а тепер анї краплї, бо мою стару стривожите, а вона у мене слабенька. Пожалїйте свою неню!...

Обідали всї мовчки. Ніхто не балакав. Тільки ложки стукали об полумиски. Старий батько підніс уже по третій чарцї, але й горівка не розвязувала язиків.

— Та що се? В труну кого кладемо, чи що, що всї мовчимо?! — сказав батько.

— Хай Бог боронить! — озвав ся москаль. — Чого ж сумувати! Мабуть на Амурі краще, коли туди люди переселяють ся. Там теж земля християнська! Ех, як би менї рука та нога — яб там давно вже був би!

— Хиба вам тут зле? — спитав ся дід. — Ви ж на хреста дістаєте гроші!

— Що я дістаю!... А у мене дїти. Робити не можу, калїка! Спасибі людям: не женуть з хати. Де весїля, де похорон, де яка оказия — я вже й там. Чи псалтиря прочитаю, чи що — так і годуюсь!... А дайте менї руку за ногу! — Москаль важко зітхнув, махнув правицею і крикнув: — Давайте, свате, ще чарку, щоб тут, тут бїля серця, занїмїло!...

— Ви, тату, — казали сини, — вже самі не оріть, бо ви вже старі, вам важко, а землю віддайте з половини. А інколи ми пришлемо з Амуру якого карбованця, то якнебудь проживете з матїрю.

— Батькови вашому з хвостом! — крикнув батько. — Я старий?! Я?! Ха-ха-ха! От так ушкварили! І лїкар ваш дурний, тай ви з ним! Лїкар теж саме сказав, що ми старі, що не доїдемо до Амуру, що дорогою помремо і через те нас не пустили з вами їхати! Ану, лїкарю, виходь против мене, поборемось! Чи сей старий не кине тебе об землю, як каменем! Я старий? Чи ти не думаєте ви, що я з матїрю за вами будемо побивати ся?... А не діждете! Та менї ваша мати приведе ще синів — орлів!... Приведе тисячі козаків, що ви їм і в підметки будете негодящі! Правда, старенька?!...

— А вже-ж! — відповіла мати тай в голос зареготалась, удаючи з себе веселу.

— Ага!? А що!? — теж удаючи з себе веселого, кричав батько. — Начхав я на ваш Амур!... Яке добро, подумаєш!... Там, кажуть, бабів мало, ще якийсь одноокий Китаєць украв би мою стареньку... Ха-ха-ха!

Для вподоби старому зареготали ся всї враз тай змовкли. Знову сум обгорнув усїх. У кожного на серцї мов коти шкребли...

Після обіду приїхали сусіди — відвезти переселенців до залїзницї. Ось уже все повиносили на вози. Настав час прощаня... Останнього прощаня! Останнього цїлуваня!...

Враз у хатї зробилось тихо, як у могилї. Ніхто не пускав анї пари з рота. Батько зняв ікону. Підійшли переселенцї і стали перед ним на вколішки. Батько їх поблагословив і сказав своє слово:

— Живіть, сини мої любі, удобрій злагоді! Держіть ся вкупі, не міняйте своєї віри і не кидайте звичаїв батьків та дідів наших! Дай Боже, щоб наша Україна запанувала на Амурі!... З сусідами не сваріть ся, кінок своїх жалуйте, але волі їм не давайте. Памятайте: — „люби як душу, а труси, як грушу!"... Горілку, дїти, пийте, та розуму не пропивайте! А ви, жінки, слухайте своїх чоловіків, доглядайте господу, та дїтий більш народжайте. Дасть Бог дїти, — дасть Бог і на дїти!...

Батько всіх перецїлував.

— А тепер ідїть до матери, хай вона вас поблагословить. Ненькина молитва до самісенького Бога доходить.

Батько передав ікону матері, що стояла з ним поруч. Почала мати благословити, але нї сльозинки, наче вона їх випровожала не на Амур на віки, а в поле. Всї люди плакали. У синів блищали на віях сльози; ще хвиля, і вони розревілись би, але батько зиркнув на них очима, — сердито старий глянув; сини зрозуміли сей погляд і задушили у горлї сльози...

— А тепер по старому звичаю треба всїм сїсти, щоб усе добре сїдало! — сказав батько і сїв. Всї теж посїдали, а через хвилину разом устали.

Переселенцї ще раз перехрестили ся до ікон і почали виходити на двір. Останній раз переступили поріг своєї хати... Чи доведеть ся коли знову тут бувати?...

Ось дїти вже посїдали на вози. Батько глянув на них, а у самого мов би серце відорвалось, похололо і сльоза покотилась йому по щоцї, але старий так стиснув зубами губи, що кров закипілась. Мати стояла блїда, але спокійна, водила по всїх очима, мов би не розуміючи, що се дїєть ся, куди її дїти їдуть і чого так багато людий у дворі? Всї се запримітили, що з старою щось дїєть ся неневне, і лякались, щоб вона розуму не втратила.

— Хоч би заплакала! — думав старий. — Лекше б їй було, а то чого доброго не витримає сердешна сього лиха...

Мати підійшла до синів. Все відразу стихло. Баби, що плакали, так і обмертвіли. Всякий дожидав чогось злого. Мати якось чудно обвела їх очима і покірливо, мов дитина, усьміхнулась...

— Так отсе ви вже й їдете? — спиталась вона, — куди?

— Як куди? — спитав ся старший син перелякано. Адже ви, мамо, знаєте, що ми їдемо на Амур...

Як вовчиця кинулась мати і ухопилась за колесо. — Ай! — крикнула вона несамовито, та так крикнула, що, здавалось, не сила чоловіка так крикнути. Мов щось ухопило кождого за серце від такого крику. Всї люди у дворі заплакали. Батько кинув ся до старої і відтяг її від колеса.

— Не дам! Не дам! Се кров моя! Не пущу! — несамовито голосила стара на все село та рвала на собі сиве волосс й одежину.

Вози рушили, а мати, мов горлиця, билась об землю, пускаючи з рота піну, аж поки не стеряла силу і простяглась мов мертва. Старий з москалем та людьми внесли її в хату і поклали на полу. Довго мати не приходила до памяти. Аж ось вона підвелась і попросила пити. Напившись води, вона оглянула свою хату.

— Се тепер не хата, се пустка! — казала вона, — се домовина і в нїй два мерці: мій старий і я...

І весь день мати лежала на полу та стогнала. Старий сидів задуманє і не випускав люльки з рота. Не раз сльози підступали йому до горла, але він гриз цибуха, що аж зуби скреготали, та все кріпив ся. Москаль теж сидів мовчки над пляшкою з горілкою і заливав своє горе, але й горілка нічого йому не помагала. Думав, багато де-чого думав калїка. Хата мов справді домовина. Ось улїз у хату Рябко, потяг з лави шматок хлїба і знову пішов у двері — ніхто його не бачить, ніхто не чує. Двері трохи відчинені, у хатї вже холодно. Всїм байдуже! Їх у жар кидає від думок...

Вже стемнїло. Цвіркун виліз з під печі — цвіркнув раз, удруге... Поліз на лаву, а далі на стіл, а з столу побіг по руцї батька — старий не чує, так замислив ся. Мати встала, хитаючись засьвітила сьвічку і почала подавати вечерю. Ось вона, як і колись, поклала на стіл цїлу купу ложок. Москаль встав, віддїлив три ложки. Мати заголосила і кинулась головою у подушки на піл, а старий, як опарений, вибіг на двір. Він упав на віз, на котрому сусід возив до залїзницї його синів, і заридав, як маленька дитина, але сї козачі сльози бачив один темний весняний вечір і ніхто більше!

— Вгамуйтесь, пані-матко! — заспокоював калїка стару. — Се ще не горе, а ось горе, що перед вами стоїть — се я! Я був колись людиною, а тепер я що? — калїка, а все ж не гнїваю Бога, не нарікаю і не плачу, бо гріх побивати ся...

Стара трохи заспокоюєть ся...

Північ... У хатї темно... На полу лежить стара, на печі старий, на лаві москаль... Біля нього долі валяєть ся його деревляна нога... Тихо, навіть і цвіркун заснув...

— Старий!... Ти спиш?... — питає стара. — Спиш?...

Тихо...

Старий не спить, але мовчить, щоб стара подумала, що він не думає, а спить, і тим сама заспокоїла ся...

Проходить пів години.

— Стара, ти спиш? — питає з печі старий. — Спиш?...

Тихо...

Стара мовчить, хоч не спить, і тим хоче виявить старому, що вона не думає, а спокійно спить. — Се його заспокоїть, — думає хора стара, — і він засне...

Москаль все те чує, але хоче старим показати, що він — не думає, а спить спокійно. — Се їх обох заспокоїть, — мислить калїка і починає хропїти. — Ех, як би менї рука та нога! — бурмоче москаль нїби крізь сон.

Місяць плив по небі і, доплившн до хати осиротілих, занікавив ся, глянув у вікно і, зрозумівше сю дожу, усьміхнув ся; але як побачив долї деревляну москалеву ногу, прожогом заховав ся за хмари. Мабуть, перелякав ся людського зьвірства!...

(Письмо з Просьвіти)

Справоздане касове

„Рус. Нар. Союза“ за місяць Апріль 1907 р.

Число Відділу	Назва Братств	Розмет	
1	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Андрея	276	86
2	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Дим.	40	00
3	Olyphant, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	218	13
4	Jersey City N. J., Бр.сьв. О Ник.	94	78
5	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. П. і П	69	89
6	Brownsville, Pa., Бр. сьв. П.і П.	144	48
7	McAdoo, Pa., Бр. Пр. Богород.	151	79
8	Elmira, N. Y., Бр. сьв. Михаїла	37	18
9	St. Clair, Pa., Бр. Пр. Богород.	52	70
10	Ansonia, Conn., Бр. П. і П.	88	78
11	Waterbury, Conn., Бр.сьв. І. Хр.	27	50
12	Yonkers, N. Y., Бр. сьв. Ів. Хр.	65	45
13	Troy, N. Y., Бр. сьв. О. Ник.	39	25
14	St. Louis, Mo., Бр. сьв. Мих.	—	
15	Buffalo, N. Y., Бр. сьв. Ів. Хр.	46	00
16	Lansford, Pa., Бр. Пр. Богород.	203	14
17	West Pawlet, Vt., Бр. Пр. Бог.	13	00
18	Seymour, Conn., Бр. сьв. Ів.Хр.	37	78
19	Priceburg, Pa., Бр. сьв. Василия	75	91
20	Jessup, Pa., Бр. сьв. П. і П.	68	91
21	Mayfield, Pa., Бр. сьв. Кир. і М.	19	25
22	Manown, Pa., Бр. сьв. О. Ник. за Февр. і Март	19	00
23	Homestead, Pa., Бр. сьв. Мих.	—	
24	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Йосифа	21	07
25	Trauger, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрес.	61	74
26	Belle Vernon, Pa., Бр. Пр. Бог.	42	60
27	Glen Lyon, Pa., Бр. сьв. П. і П.	46	84
28	Mahanoy Plane, Pa., Бр. сьв. Ілії	93	90
29	Rhone, Pa., Бр. сьв. Спаса	33	46
30	Breslau, Pa., Бр. сьв. Андрея	81	57
31	Eleanor, Pa., Бр. сьв. Арх. Мих.	38	25
32	Trauger, Pa., Бр. сьв. П. і П.	127	78
33	Northampton, Pa., Бр. Пр. Бог.	280	23
34	Old Forge, Pa., М. Р. Н. С.	14	00
35	Whitney, Pa., Бр. Трех Сьвят.	51	39
36	Scottdale, Pa., Бр. сьв. І. Хр.	57	06
37	Chisholm, Minn., Бр. сьв. Ник.	43	55
38	Auburn, N. Y., Бр. сьв. Ник.	77	87
39	Syracuse, N. Y., Бр. сьв. Ник.	48	63
40	Scranton, Pa., Бр. сьв. Ілії.	147	39
41	Westmoreland City, Pa., Бр. сьв. Мих.	39	14
42	Passaic, N. J., Бр. сьв. О. Ник.	76	07
43	Simpson, Pa., Бр. сьв. Василія	30	50
44	Mt. Carmel, Pa., Сестр. Пр. Бог.	7	00
45	Philadelphia, Pa., Тов. „Любов“	34	38
46	Plymouth, Pa., Бр. сьв. П. і П.	165	98
47	Ambridge, Pa., Бр. сьв. П. і П.	54	53
48	McKeesport, Pa., Бр. сьв. І. Хр.	154	16
49	Powhatan, W. Va., Бр. Пр. Бог.	15	25
50	Desloge, Mo., Бр. сьв. І. Хр.	22	64
51	Yatesboro, Pa., Бр. сьв. Мих.	25	91
52	Holyoke, Mass., Бр. сьв. Ів. Хр.	49	02
53	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	281	07
54	Terryville, Conn., Бр. сьв. Мих.	15	96
55	Carnegie, Pa., Бр. сьв. П. і П.	112	60
56	Allegheny, Pa., Бр. Пр. Богор.	65	72
57	Cohoes, N. Y., Бр. сьв. П. і П.	20	00
58	Ramey, Pa., Бр. сьв. Волод.	79	80
59	Everson, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	26	68
60	Baltimore, Md., Бр. сьв. Анни	10	02
61	Dunlo, Pa., Бр. сьв. П. і П.	69	29
62	Monessen, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	72	17
63	Ford City, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	62	25
64	Gradatim, Pa., Бр. сьв. П. і Н.	9	00
65	Elizabeth, N. J., Бр. сьв. Волод.	32	05
66	New York, N. Y., Бр. сьв. Анд.	36	48
67	Butler, Pa., Бр. сьв. Арх. Мих.	158	57
68	Ansonia, Conn., М. Р. Н. С.	28	71
69	New York, N. Y., Тов. „Зоря“	29	14
70	Jersey City, N. J., Клюб Пост.	11	26
71	Franklin Furnace, N. J. Бр. сьв. Ів. Хр.	18	50
72	Alden Sta., Pa., Бр. сьв. Вол.	53	14
73	Providence, R. I., Бр. Кн. Дан.	11	23
74	Granville, N. Y., Бр. сьв. Юрія	24	00
75	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Вол.	16	00
76	Newark, N. J., Бр. сьв. Ів Хр.	30	88
77	Yorkville, O., Бр. сьв. Стефана	17	14
78	Minersville, Pa., Бр. сьв. Ник.	14	00
79	Meyersdale, Pa., Бр. сьв. Юрія	15	55
80	Pleasant Valley, Pa., Бр. сьв. Мих.	43	64
81	Baltimore, Md., Бр. сьв. П. і П.	63	58
82	New Alexandria, Pa., Бр. сьв. П. і П.	98	75
83	Carnegie, Pa., Сестр. сьв. Любви	17	13
84	Canonsburg, Pa., Бр. сьв. Мих.	47	00
85	Hazleton, Pa., Бр. сьв. Михаїла	139	94
86	Olyphant, Pa., Бр. Пр. Богор.	44	00
87	Lancaster, N. Y., Бр. сьв. Вас.	15	59
88	Cross Fork, Pa., Бр. Пр. Бог.	14	17
89	Simpson, Pa., Бр. сьв. Вас.	17	00
90	Centralia, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	11	39
91	McKees Rocks, Pa., Бр. сьв. Дим.	85	32
92	Taylor, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	107	05
93	Newburgh, O. Бр. сьв. Йосифа	21	75
94	New Britain, Conn., Бр. сьв. Волод.	56	69
95	Beaver Meadows, Pa., Бр. сьв. Мих.	39	00
96	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	109	53
97	Marion Heights, Pa., Бр. сьв. Ник.	10	30
98	Shenandoah, Pa., М. Р. Н. С.	26	83
99	Wilkes Barre, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	47	17
100	McKeesport, Pa., Бр. сьв. Ольги	—	
101	Canonsbug, Pa., Бр. Пр. Бог.	7	41
102	Cleveland, O., Бр. сьв. П. і П.	89	92
103	Export, Pa. Бр. сьв. О. Ник.	46	74
104	Perth Amboy, N. J., Бр. сьв. О. Ник.	107	89
105	Wilmington, Del., Бр. сьв. Мих.	15	94
106	Chicago, Ill., Товар. Русинів	26	94
107	Sayre, Pa., Бр. Пр. Богородиці	52	50
108	New York, N. Y. Бр. сьв. Вол.	54	45
109	Ellsworth, Pa., Бр. сьв. Мих.	19	39
110	Leetsdale, Pa., Бр. сьв. П і П.	19	00
111	Allegheny. Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	32	87
112	Newark. N. J., Тов. Любов за Март і Апр.	45	27
113	New Florence. Pa., Бр. сьв. Вас.	28	00
114	Dunmore, Pa., Бр. сьв. П. і П.	35	00
115	New Philadelphia, Pa., Бр. сьв. Мих.	31	00
116	Chisholm, Minn., Бр. сьв. Мих.	18	10
117	New York. N. Y., Тов. „Січ“	12	00
118	Pittsburg, Pa., Сестр. Пр. Богор.	10	42
119	Latrobe, Pa., Бр. сьв. Михаїла	40	00
120	Spangler, Pa., Бр. Пр. Богор.	51	40
121	Trenton, N. J., Бр. сьв. Ів. Хр.	168	02
122	Trenton, N. J., Бр. Пр. Богор.	13	00
123	Scranton, Pa., Бр. Пр. Богор.	135	91
124	Ormrod, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	38	51
125	Laquin, Pa., Бр. Арх. Михаїла	4	00
126	Beaver Dale, Pa., Бр. сьв. Мих.	27	50
127	Buffalo, N. Y., Бр. сь. О. Ник.	15	25
128	Lorain, O., Бр. сьв. Андрея	19	50
129	Sykesville, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	43	25
130	Pittsburg, Pa., сьв. Фльора і Лав.	29	65
131	Buffalo, N. Y., Тов. „Заок. Укр“	25	07
132	McKeesport, Pa. Тов. „Зап. Січ“	43	27
133	Newark, N. J., Бр. сьв. О. Ник.	18	46
134	Ernest, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	37	00
135	Smoke Run, Pa., Бр. сьв. Георгія	55	00
136	Carnegie, Pa., Товариство „Січ“	56	03
137	West Seneca, N. Y., Бр. сьв. Георгія	18	50
138	Philadelphia, Pa., Тов. Ів. Наум.	19	99
139	Oil City, Pa., Бр. Пр. Богор.	35	00
140	Youngstown, O., Бр. сьв. Мих.	29	25
141	Little Falls, N. Y. Бр. сьв. Ник.	31	47
143	Windber, Pa., Бр. сьв. Димитрія	36	74
144	New York, N.Y., Тов. Тисьмениця Март і Апр.	50	00
145	Alltoona, Pa., Бр. Пр. Богор.	47	64
146	McKees Rocks, Pa., Бр. сьв. П. і П.	31	00
147	Allentown, Pa., Бр. сьв. Мих.	32	14
148	California, Pa. Бр. сьв. О. Николая	20	00
149	West Seneca, N. Y. Бр. Пр. Богор.	19	57
150	Irwona, Pa. Бр. сьв. О. Николая	27	00
151	Allentown, Pa. Бр. Пр. Діви	19	91
152	Homestead, Pa. Бр. Пр. Богор.	35	00
153	Berwick, Pa. Бр. сьв. І. Кр.	47	20
154	New Britain, Conn. Бр. сьв. П. і П.	10	41
155	Perthamboy, N. J. Тов. Січ	41	14
156	Chattaroy, W. Va. Бр. сьв. П. і П.	12	75
157	Donora, Pa. Бр. сьв. Дим.	20	49
158	New Kensington, Pa. Бр. сьв. Волод.	17	60
159	Herkimer, N. Y. Бр. сьв. П. і П.	28	50
160	Jamaica, N. Y. Бр. сьв. Юрія	15	72
161	Tower City, Pa. Бр. сьв. П. і П.	14	18

Прихід за Апріль б. р. е 8,399.59

З того розмет за Апріль:	7,665.99	
За діти	230.93	
За вступ. грам., відзн. і т. д.	449.84	
Розмет з Марця	52.83	
Разом		8,399.59

РОЗХІД.

Посм. по бл. п.	Сильвестрі Пстрак, Бівер Медовс, Па.	1000.00
	Івані Товт, Канонсбург, Па.	500.00
	Зофії Гойсак, Майнерсвіл, Па.	400.00
	Анні Подобіньскій, Пітсбург, Па.	400.00
	Анні Ціркот, Ансонія, Конн.	400.00
Сир. часть по бл. п. Петрі Драґан, Менавн, Па.		326.62
„ „ „ „ Андрею Бирва, Бофало, Н. Й.		570.00
Пох. кошта по Василю Лабяк, Мікіспорт. Па.		97.00
Запомога для Івана Пірник, Прайсбург, Па.		200.00
„ „ Івана Войтановского, Нортгемтон, Па.		200.00
„ „ Юрія Прочо, Дунло, Па.		100.00
„ „ Онуфрея Томи, Плимавт, Па.		100,00
„ „ Василя Іалайди, Алеґени, Па.		50.00
За орґан Р. Н. Союза		808.10
За анґлійскі статути Р. Н. С.		115.00
Платня Голови. Уряду		155.00
За друки для Р. Н. С. і розісл. нов. декляраций		41.81
Адміністрація Р. Н. Союза		50.14
Разом розхід за Апріль есть		5,513.67

Зіставлене:

Прихід за Апріль есть	8,399.59
Готівка з кінцем Марця була	31,512.79
Весь прихід есть	39,912.38
Розхід за Апріль есть	5.513.67
Готівка з кінцем Апріль за Май есть	34,398.71
З того Сирітский Фонд виносить	19,567.66
Фонд резервовий	4,979 54
Фонд народний	646.04
Фонд бідних	646.04
Фонд розпорядимий	8,559.43
Разом	34,498.71

К. Кирчів, гол. предсід.

А. Шаршонь, гол. касієр. *С. Ядловский, гол. секр.*

Виказ членів Р. Нар. Союза за місяць Май 1907 р.

Відділ	На ціле посмерт.	На пол. посмерт.	Діти	Відділ	На ціле посмерт.	На пол. посмерт.	Діти
1	255	6	49	82	96	—	9
2	40	—	—	83	11	9	7
3	206	3	25	84	46	—	—
4	89	4	23	85	130	1	13
5	68	—	7	86	44	—	—
6	136	—	10	87	14	2	8
7	143	2	30	88	10	6	3
8	28	4	29	89	17	—	—
9	49	—	26	90	10	2	2
10	78	4	53	91	62	29	—
11	25	—	6	92	68	32	—
12	59	4	10	93	19	—	—
13	39	—	5	94	46	17	—
14	68	22	19	95	39	—	—
15	46	—	—	96	79	48	9
16	199	2	13	97	9	1	3
17	13	—	—	98	26	—	8
18	23	1	19	99	43	6	3
19	62	6	44	100	8	3	—
20	65	4	16	101	—	13	—
21	18	—	5	102	85	2	—
22	18	—	—	103	39	7	—
23	58	—	7	104	102	2	31
24	19	1	4	105	12	2	2
25	54	5	4	106	19	2	2
26	36	—	2	107	48	1	10
27	40	7	15	108	36	28	2
28	80	18	5	109	19	—	2
29	28	1	17	110	19	—	—
30	82	2	24	111	16	20	—
31	38	—	2	112	11	15	3
32	128	—	7	113	28	—	—
33	251	15	93	114	34	—	—
34	12	—	—	115	31	—	—
35	48	—	3	116	13	5	1
36	53	—	14	117	12	—	—
37	39	—	19	118	8	3	—
38	68	4	10	119	36	—	—
39	42	6	4	120	49	—	11
40	132	7	11	121	150	—	67
41	37	2	—	122	14	—	—
42	65	6	30	123	113	29	—
43	29	—	6	124	33	10	—
44	7	—	—	125	—	—	—
45	31	3	8	126	27	—	2
46	154	3	42	127	14	—	1
47	53	—	7	128	20	—	2
48	135	12	8	129	42	—	7
49	15	—	1	130	17	16	1
50	21	2	—	131	23	1	3
51	20	3	—	132	27	1	4
52	42	7	—	133	15	5	3
53	243	37	47	134	36	—	—
54	14	3	1	135	55	—	—
55	103	5	11	136	53	4	5
56	59	1	2	137	14	—	—
57	19	—	—	138	10	14	—
58	74	4	18	139	35	—	—
59	20	—	7	140	29	—	5
60	—	12	12	141	24	2	—
61	69	—	2	142	—	—	—
62	68	1	13	143	30	—	—
63	61	—	5	144	12	19	8
64	9	—	—	145	43	—	—
65	30	—	9	146	31	—	—
66	29	12	4	147	29	—	11
67	149	1	3	148	20	—	—
68	24	1	10	149	17	1	—
69	23	2	7	150	30	—	—
70	38	35	11	151	—	32	—
71	17	—	2	152	24	—	1
72	48	—	32	153	38	—	—
73	8	4	4	154	3	13	—
74	24	—	—	155	20	2	—
75	26	—	1	156	15	—	6
76	25	10	—	157	16	—	—
77	26	2	—	158	15	—	—
78	140	—	—	159	18	18	—
79	11	1	—	160	19	4	—
80	43	—	—				
81	59	—	16		7.528	730	1.204

Всїх членів в „Союзі“ було при кінци Мая 1907 року **9462**.

Т. Лабовский,
гол. рекорд. секретар.

Допиcи.

З Portage La Prairie, Man.

Уже від довшого часу появляе ся в „Канадийскім Фармері“ оголошене з Portage La Prairie п. Лісового, котрий дуже захвалюе зріст сего міста, піднесене вартости землї та попит за робітником котрим платять денно 2.00—2.50—3.00 дол. А то зовсім противно. Роботу тут дуже тяжко дістати тепер, а хто еї дістане то висше від 2 дол. нема плати; найбільше робить тут людий коло вотер пайпів, при котрій то роботї кождої хвилї чоловік може сподївати ся смерти, бо от і минувшого тижня двох людий придусила земля і они уже певно не будуть мати доброго здоровля а хто знае чи отримають ся при житю. А за сю роботу платять $1.75 денно. Тепер тут много людий без роботи, одже той чоловік, котрий спроваджуе людий до роботи там де еї нема е зовсім безсовісний! Треба знати що п. Лісовому зовсім не розходить ся о добробит робітника а тілько о свою кишеню: П. Лісовий набрав від компанії лотів, котрі тепер відпродуе людам, котрі ще не знають де, в котрім місци яка е вартість землї і в той спосіб дуже добрі робить інтереси.

Правдоподібно се е причина, чого п. Лісовий заохочуе сюда людий. Я на разї від себе перестерігаю робітників їхати сюда на роботу.

І. Ф.

„SWOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
184 Hudson St., New York, N. Y.

Publisher and Editor:
Jno. Ardan.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"
часопись для руского народа в Америцї і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тиждня в Четвер і коштує:
В Америцї на 12 місяців...$2.00
До стар. краю на 12 місяців $2.00
В Америцї на 6 місяців....$1.00

Оплачувати ґазету треба все- гда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листї, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтаря або агента на експресовім офисї, пішлїть нам, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
"SWOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби єго адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Орґанїзація українського учительства в Канадї а приватна опінія.

В 10. ч. „Ранка" д. Бодруґ, виявляючи свою приватну опінію в справі орґанїзації учителїв, доказує подібність уч. орґ. до дяківської в Галичинї і своїми куріозами доводить до заключеня, що орґанїзація не на часї й не можлива, безуспішна, — „булька на водї".

Я не входжу в число запитуючих д. Бодруґа, які його погляди на учительську орґанїзацію, однак вискажу властиву цїль орґанїзації і еї можливість.

Д. Бодруґ не добачае в уч. орґ. иньшої цїли, як лише підвишене платнї. Й річ певна, що колиб оно в дїйстности не инакше, то наслїдки орґанїзації згодилиб ся із предсказанями д. Бодруґа. Миж горазд знаемо, що уряд дае однакову грошеву підмогу всім школам в Канадї і всякі доманьаня підвишки учительської платнї покривають ся із податків дотичного шкільного дістрикту. Колиб учителї всї впімнули ся о підвишку, народ віднїс би ся ворожо до них і тодї неможлива жадна народна праця. Тому головна цїль орґанїзації, щоби осьвідомити народ й улаштувати справи шкільні. Житеві умовини нашого учительства не суть найгірші й саме головництво в тім, щоб учителї сповнили свій обовязок хотяй в міру тих умовин. По нашій думцї підвишка платнї буде вислїдком нашої працї, бо она залежить безпосередно від народу. Коли учитель принимае посаду, робить уґоду із відпоручниками громадськими; страчене посади також залежить від громади, а властиво від тактики учителя. Краща доля учительства залежить від його сьвідомости й осьвідомленя народу, а остатне е консеквенцією першого. Самоосьвіту можемо осягнути лише через орґанїзацію. Нам годї глядїти чи ряд признае орґанїзацію, чи нї, а важнїйше те чи народ признасть. Ми числити можем на признане народне, коли орґанїзація буде для народу. Сьвідомість й солїдарність народу не знае й не страхаеть ся жадних негодовань рядових, а що тепер орґанїзаторами шкільними суть такі індивідуа, як д. Бадерский, се овочі нашої байдужности. Менї не хочеть ся вірити, щоби д. Ґібойчук був іменований шкільним орґанїзатором. Сеж булаб іровія! Та колиб оно й так, то чи воля народня не мае жадного впливу?!

Уч. орґанїзація ще справдї не мае жадної проґрами на папері, та проґрамою суть самі учителї, що заявляють ся за орґанїзацією; реґуляцією суть їх думки, а з'їзд 5-го липня вложить їх в проґраму.

Учителї майже не забирали публично голосу в справі орґанїзації, та в кореспонденції виявлями свої погляди і після їх орґанїзація прийме иньші напрями, як дехто уявляе собі. На доказ сього наведу листи товаришів: „поединчо абсолютно нич не зробимо! Щоби наша праця була постепенною, гармонїйною, систиматичною, нам треба виконувати еї громадно. Головна задача учительскої орґанїзації повинна бути слїдуюча: Самоосьвіта, котру можем осягнути через орґанїзацію; видаване чисто національної просьвітної ґазети, яка оснувалаб ся на уділах і яка не підлягалаб жадним партиям полїтичним, як і яким би то не будь иньшим. Така редакція моглаб видавати орґан учительський, як також иньші просьвітні брошури. — Більше не приточую — буде з'їзд там то поговорим, як належить. — Ів. К..."

„Я уважаю так, що еслиб не було нїякої орґанїзації між учителями, то їх робота їх житє в народї булиб мертвим. Одиниці може й сповнялиб яко тако їхню робону в клясї, та впливи позашкільні затиралиб слїд еї. Учителї мусять вглянути в виховане домове! Та яка користь, щоб якийсь там учитель працював совістно, запобігав лиху, справляв виховане молодїжи гарним тором, як то нїм приходить учитель лише із назвою й не продовжае красне-розумне виховане і всьо занедбуеть ся?... Иньші наслїдки одиниці, а иньші загалу, якоїсь ґрупи людий, котрі працюють спільними силами, прямують до одної мети і т. д. Богато овочевих дерев робить гарний слад, но нїкои сього не зробить одно дерево хотьби яке оно було, нїхто на него не буде зважати. Дерево — та дерево — сказалиб — но сад — се, але. — Онуфрій?..."

Ось таку орґанїзацію розуміють учителї. Д. Бодруґ, й я думаю, що колиб ми відкладали еї на колись, в такім разї на стоячій водї місто „бульки" витворилаб ся плїснь й иньша гидота.

Я не твердю, що всї учителї подібно думають, сего й сподївать ся годї. Докторі висказують ся, що орґанїзацію почали — даруйте за слово — хлистки, і їм жонатим — хлисткам — не випадае брати участи. Иньші „чують біль души" — „потарпане гонору" і се віддаляе їх від справи орґаніз. — Чудеса! На з'їздї побачим всьо докладно. Може д. Тетянин влучно радив... — Пожием — побачим.

Думка зміни Training School в матрикуляційний курс гарна й ту гадку давно піддавав Т. Ферлей в переписцї. Питане лише, що із думки витворить ся? — З'їзд за плечима.

Арсенич.

Галицькі вибори.

Галицька шляхта уміе мстити ся. По ухваленю V-ої курії виборчої до австрійського парляменту проти волї шляхти, наступили криваві вибори в 1897 роцї. Підчас дебат в віденьскім парляментї над ухваленем нової, теперішньої виборчої ординації уряд австрійский усїми силами мусїв поборювати шляхоцьких зацофанців, щоб працюючий люд припустити до виборчої урни. Підчас торгу з урядом з'уміли шляхтичі виеднати для Галичини такі уступства, що „рівне" право виборче зійшло на кпини. Але і того еще мало. Підчас самих виборів шляхта крайними злодійствами, шахрайствами, лайдацтвами і розбоем старае ся за всяку цїну видерти хотяйби еще кілька мандатів. Але і то еще не все. Як в 1897 роцї так і тепер в маю за всї свої неудачі мстить ся шляхта на безборонним людї. Не тільки, що краде в безличний спосіб голоси, терроризуе, волочить виборців по тюрмах але в сїм роцї опять поплила кров.

В Хшанові (зах. Гал.) на вічу забито 8 а тяжко поранено 20 осіб. В Перемишли, коли проголошено побіду соціялїстичного кандидата Др. Лїбермана, полїция уладила різьню ранячи на перед виострениим шаблями більш як 200 осіб! А тепер знова криваві вибори в селї Горуцку (суд. пов. Мединичі, пол. пов. Дрогобич). Товпа виборців розярена до краю сим, що комісар видавав дуже поволи карти голосованя та не хотїв допустити до голосованя тих виборців котрі в хвили замкненя голосованя були присутні безпосередно перед льокалем виборчим почала кидати непідхлібні слова під адресою комісаря. Не се виступили жандарми і почали „просити" виборців розійти ся, при чім потрутили одну жінку. Тодї счинила ся серед товпи метушня і посипало ся на жандармів камінє. Сї замість успокоїти тактовним поведенем товпу, впрост проти ясних і катеґоричних приписів свого службового реґуляміну ужили манлїхерів..... Се таке звичайне в Галичинї... Де житє хлопа таке дешеве.... Де з таким легким серцем стріляе ся до нього при першій лїпшій нагодї. В краю польсько шляхоцької неволї....

Від жандармських манлїхерів упали на місци чотири трупи: Гнат Андрейчик, Анна Кахнич, Іван Кондрак, і Микола Яцух-Галушка. Коло 20 тяжше і лекше ранених; з тих двое: Тетяна Андрейчик і Дмитро Павлишак померли другого дня а кількох иньших боре ся зі смертию.

Страшна подія в Горуцку стане певно предметом вичерпуючої дискусії в палатї послів та кине дещо сьвітла на сей кровавий виборчий акт.

Виборчі розбої в Галичинї звертають на себе увагу цїлого цівілїзованого сьвіта як щось дивоглядного, прямо неймовірного в будь-що будь цивілїзованій державі. В такім Відни не могуть попросту зрозуміти, що Галичина, частина австрійської держави, одже підчинена всюди однаковим австрійським законам, може бути видана на цїлковиту самоволю шляхоцької клїки, начеб за часів szlacheckiej Polski. Культурні Віденції встидають ся, що подібні шкандали можуть дїяти ся в нинїшнім столїтю у Австрії та на вічу, яке відбуло ся у Віднї при участи кількох тисяч людий протестували проти нечуваних в культурній державі насильств і розбоїв, яких допускають ся полїтичні власти в Галичинї протів опозицийних кандидатів всяких відтїнків а звернених проти польского „кола."

Побачимо що зроблять з галицькими розбійниками віденьскі центральні власти. Чи бодай публична опінія, коли уже не бережене законів, заставить їх зробити уже раз конець самоволї галицких башибожуків.

Тимчасом мимо усяких практикованих розбоїв і надужить вибрали Русини в Галичинї до тепер 15 послів. Після партійної приналежности дїлять ся они:

10 українських національних демократів: Вячеслав Будзиновский, о. Тит Войнаровський, Др. Олександер Колесса, Др. Теофіль Окуневзький, о. Стефан Онишкевич, Др. Володимир Охримович, Михайло Петрицький, о. Йосиф Фолис, Юліян Романчук і Др. Данило Стахура.

1 укр. радикал: Др. Кирило Трильовський; (Вибраний в двох повітах; в однім мусить зречи ся в користь свого заступника, одже радикали мають двох послів.)

1 укр. соціялїст: Яцко Остапчук.

2 москвофілів: Др. Володимир Курилович і Др. Николай Глїбовицький.

З загального числа 106 послів, які мае вибрати Галичина, до сих пор звісний е вибір 74 послів, а про решту, то е 32 послів, яких вибрано на днях 30 і 31 мая, до сього часу не наспіли ще нїякі відомости.

Загальний поділ галицької репрезентациї е такий:
15 Русинів.
10 польских консерватистів.
9 польских демократів.
8 польских демократів народових.
8 польских клерикалів.
14 польских людовців (радикалів).
3 польских соціялїстів (Др. Лїберман, Др. Діямaнд, Й. Гудец).
2 безпартійних соціялїстів (Ернест Брайтер і Др. Ад. Ґрос).
2 сіонїстів.

Після телеґрам державна рада буде скликана на день 15-го червня. Перше засїдане буде лише формальне. Перше меторичне засїдане відбуде ся дня 18 червня. На тім засїданю відбуде ся вибір президиї і уконституоване бюра палати. Дня 17-го червня вислухае палата престольної бесїди. „Arbeiter Zeitung" доносить, що зараз на першім засїданю социялїсти домагатимуть ся зміни виборчої ординації в Галичинї (пропорціональні вибори) „Neue Fr. Presse" додае, що сї жаданя социялїстів підопруть також всї нїмецькі сторонництва.

Бо дїйсно, се уже крайна і послїдна пора усунути ганьбу 20 го столїтя: пановане польсько — шляхоцьких башибожуків в Галичини.

Перед бурею.

Прийшла весна а з нею і весняні обнови — бурі. Говорить му тут не про отсї бурі, що чорними, оловяними хмарами закривають голубе небо, крівавими блисками роздирають його від краю до краю, щоб впасти на землю гнївом Бога — громом. Говорить му тут про гнїв люду, що чорними хмарами навис над безкраїми розлогами російської імперії, про сей здавлюваний довго гнїв, який десь там далеко опять клекотить, йде грізною тучею, щоб вдарити страшним громом пімсти. Як широка і далека земля батюшки — царя опять по всїх усюдах гремить глухий підземний гук, то тут то сям спалахне полумям брак терпцю у люду, щоб залитий потоками крови в одному місци бухнути новим жаревом у другім. І так що нї хвилину...

Йде буря...

І днесь на разї годї еще сказати де вдарять громи, в якій формі та в якім напрямі піде нововибухаюча революція. Вона до сих пор по більшій части ограничуе ся на самих рільних страйках. Після алярмуючих вістий до мінїстерства внїшних справ у Петербурзї рух страйковий росте з дня на день і обхопив дотепер ось які круги: Севск, Архангельск, Орельск, Глухів, Чернигів, Полтаву, Чигрин, Курск, Кременець, Волинь, Екатеринослав, Рязань, Київ і Мінск. Переважно в отсїх округах жадае ся: зменченя дня робочого на 12 годин, відвисшене платнї, точне виплачуване платнї, та „людске обходжене ся" з робітниками і селянами. В Даневску (ґубернія Тула) вибухнули криваві розрухи. З города Тули відійшло там пів сотнї козаків. Також в Аткарску (ґуб. Саратов) криваві розрухи. В добрах поміщика Сироченка понабирано до пільних робіт посторонних людий. Місцеві селяни оружем прогнали їх за громадські межі. Заступник ґубернатора і козаки прибули на місце та „успокоюють".

Коло Мінска, в добрах поміщика Янишевського не хотїли селяни робити за теперішню низьку плату та прогнали з поля посторонних робітників. Сейчас завізвана жандармерия дала сальву до селян ранячи 6 легко а 2 смертельно. В декількох селах округа Довгопіль рівнож розрухи. На місце вислано козаків з Балти. Ґубернатори Саратова, Тамбова і Тули, післали до мінїстерства справ внїшних прозьби, в яких жалують ся на „неблаґонадьожність" земских стражників та просять о висилку козаків. Кажуть, що стражники не хотять „з належитою строгостию виступати проти селян, та усюди покидають свою службу.

Усї сї вісти ясно вказують на се, що усї дотеперішні правительственні комунїкати про усмирене і здавлене революції були передчасні і неправдиві. З другої однак сторони булоб також передчасно з починаючого ся руху виводити які небуть далекосяглі висновки. Одно лиш дасть ся зовсїм певно ствердити: що рівномірно зі страйковим рухом по містах, та зі взміцненем революцийного духа у фабричних робітників, про що найвимовнїйше сьвідчать величаві обходи на дни 1-го мая с. р., також і серед загалу безземельного селяньства борба економічна починае сейчас прибирати острійші тони. Борба сельських мас сейчас обявляе ся пів з'орґанїзованими повстанями, витинанем панських лїсів, паленем дворів та грабованем панського добра. Рівнож характеристичним для теперішнього селянського руху е се, що селяни кількох полудневих ґуберній день 1-го мая сьвяткували рівно з міським робітниками.

І так в добрах князя Кочубея (ґубернія полтавська)

на дни 1 го мая застановили селяни зовсім роботу та скликали віче. В вічу брала удіи величезна маса людий. Подібне діяло ся по многих иньших селах.

З богато місцевостий доносять, що загальний настрій серед селян є о много більше пригнічений, як попереднього року. Рівнож каже ся, що в многих околицях в застрашаючий спосіб зростає горячка еміграційна на Сибір, яку правительство усіми силами пропаґує і підпирає. „Селянство стратило зовсім довіре до правительства, та у свої власні сили, і хоче після сароги хоча се використати, що уже дістало" — в сей спосіб характеризує ся з одної сторони настрій селянства і висновує ся з того конклюзії, що революція добіга уже до свого краю, розбиваючи ся на загальний апатії серед сельських мас. Однак безнастанні вісти про нові аґрарні розрухи вказують на противне: революція опять починає свое діло, та усї єї нові вибухи треба доконче звести на єї рахунок. Еміґрують самі малодушні, непевні елементи — се що лишає ся, силою самих обставин мусить скорше чи пізнійше попасти в рамена революції.

Після офіціяльних депеш в марци с. р. прибуло до томскої ґубернії, (Сибір) 28.715 виселенців. Однак після офіціяльного звіту ґубернатора нема в цілій ґубернії вільної землї до роздачі і тому ґубернатор просить телеґрафічно в міністерстві як найскорше дати дозвіл на приміщене виселенців в томській ґубернії.

Яке враження викликала ся вість у сих, які з вірою у печаливість і опіку правительства, слухаючи їхнього підмовлювання і рад, позбули ся послідної кожушини, щоб лиш спасти ся від голодної смерти, яка для браку землї у рідній країні безусловно їм грозила — то се здаєть ся не улягає сумнївови. На всякий случай такі діла правительства зовсїм не ділають усмиряючо на натягнену уже і так до крайности струну терпеливости людий...

Йде опять буря...

Із пихолітя, мелянхолії, та, дочого доводить...

(Вінніпеґські замітачі. — Головацького амбітно-збожеволіє: „я". — Духоборські розвери. — Нова почта в північнім Вініпеґу. — Двох польських пцюків „інспекторованє".)

Старі, немічні, та сиві замітачі, колишні біґарі, дочекались у Вінніпеґу сього року, щоїх повідправлювано—розлучено з потішительною мітлою і вручено молодим, годним, бо нам мерзко дивить ся на вас старих... що ледво лазите. Йдіть до чорта! Йди за місто, та дай себе застрілити! Так мало висловляє ся у „сиґі гал" коли прийшла такого замітача жінка з проханнєм, щоб принято мужа до роботи. Мені гейби що не ставало йдучи містом і небачучи зґраїки тих молодців, на краю житя, сивих з такими бородами при згорбленім тілі, похилах, мовчазливих, задиханих без поту — трясучих — у декого рук або голови.

Я так любив на них дивить ся — і... вже тепер їх не бачу. Шкода..

Щей те не завадило сказати Головацькому в 20 ч. „К. Ф." Коли таке читаєш, так тобі приходить на думку: „І за що ти чоловіче таке питаєш? Що з тобою поброїлось, та що думаєш дальше робити?" Колиб Гол. своїм поступованем не зайшов аж так далеко в своїй мелянхолії і амбіції, не заслужив би був на таку славу свого імення по часописях. Тоді так й не раз стає смішно, чому властиво такого атомика прийдеть ся читачеви стілько бачити на папери як щось значного. В ряди — годи і про таку туберкульозу треба писати, бодай остатний раз! І чи не божевільне його писанне таких слів і назв до тих же одиниць, котрі писали в „Свободі"? І чи не чорна і червона робота покликуватись на свій псевдонім статі „в обороні правди" та називати теперішнього голову, свого товариша так нікчемно?! І як такі спростовання могла містити „Свобода" без доказів як н. п. недовести в чім теперішний голова вовком? або в чім його господарка зла, або в чім було попередне зло? Ні, сього Гол. недокаже і не потрафить ніяк; він лише потрафить назвати чорносотенниками товаришів, та перемінити колишні жарти в правду і зробити з того таке мінімум як бугай! „При минувших виборах і ґроший нам дадуть много і т. д." І з анеґдот, та сатир не завадить склеїти правду і повірити, але лише самому так само як водякувати Камінерева. „Словом много а много далось би о них сказати — каже Гол., та ще зачекає, бо на разі нема що". І про Гол. можна би много написати, та я гидую тим! бо то всьо вартувалоб хиба сліду демонської ратиці, чогось найпідлійшого. Бути щирим правді, уболівати над угнітаними, любити вільнодумство і мріти про животворяще сонє, ще незначить не бути молем в розточуваню організму.

„Коб в мене такий розум на перед як на зад".

Я як бачу і сього в Гол. нема.

Духоборські роверви котрі мали обсїти до „терміну" їх не прибувші „братци", стратили контракт, а фарми оголошено від 1-го червня до роздачі кому попаде. У Вінніпеґу зароїлось тою думкою перед першим і хто любить господарку ще до Йорктону і (Прінс-Альберта) забрати фарму—стати своїм паном. Поїхали і наших, Німців, Анґлійців і т. и. Як їм повелось, і хто захопив блисші фарми не знати. Можна догадатись, що там буде стиск як коло сьв. Івана мощів, бо фарми дванайцять миль найдальше від стації. Ось що пише „Free Press" дня 1-го червня у вечер, про ніч перед першим: Двайцять і пять людей очікувало цілу ніч на сходах щоб бути першим до пятьох „кводрів", одну милю задалеко від стації „Langham", оден Jack Adams заплатив $2.50 за пляц близько дверий в першій годині по опівночи. Він перший і забрав одну фарму з секції і иньших чотирох між котрим була одна руська назва.

З північній дільниці Вініпеґ где від наших галицьких Українців аж кишить буде будоватись нова почта. Побачимо кілько Русинів знайде там заняте при якім — таким урядованю.

Русини замість одного руського тепер мають двох польських пцюків оргaні заторами... шкіл (інспекторів). Ось до чого доводять їхні цькованя про Русинів перед кон. урядом. „То мовляв всі Поляки а тії Русини також до нас належать — і ми їх триматимемо так як здавен—давна. Чиж не підлим підступом робить ся лише в роді такого? Се так певне, як певний зір ока. Думаю, що в Русинів любов до свого рідного ще переховуєть ся помимо всех — польських старань від „ржечи посполітей" до теперішних часів. Отже...

Арій.

Самі плюють й самі лижуть.

Пишучи повисших пару рядків про філадельфійску парохію, передусім замітимо, що ми не дуже радо хочемо забирати місце в „Свободі" про місцеві справи, однак взявши на увагу, що між нашим народом в Америці найбільше зла творять поми москвофіли та мадярони, думаю, що не зле булоб єслиб загал знав якого священика приняли на парохію, а якого гонити на сто чортів.

От хочби й піп А. Ґумецкий, Як ми вже писали, що нечесним способом всадив ся на філадельфійску парохію і хоч знає дуже добре що нарід єго не хоче, бо чув ухвалу парохіян, то однак в 19-ім ч. „Правди" оправдує ся що він (Гум.) добрий, єго люде приняли (?) і хочуть щоб зістав на дальше. (?) В тім самім ч. „Правди" опять неслушно чернить ся о. Левицкого, і т. п як звичайно того рода сотворінє можуть.

На ті всі пашквілі, таким підлим москвофілам відповідати не думаємо, бо шкода часу і паперу, ані не маємо на гадці писати се лиш длятого, щоби боронити радикала (?) о. Левицкого а скажемо тілько так, як справа має ся, а Впов. читачі вироблять самі осуд.

О. Левицкий не написав ся на нашу парохію чого доказом є слідуючий факт: На мітинґу церковнім одноголосно ухвалено виповісти о. Ґумецкому парохію а на то місце запросити о. Левицкого.

Від парохії вислано перковного касієра пана Яцка Петриковича і о. Ґумецкого до о. Левіцкого в Shenandoah, щоби поміняли ся за парохії. Розуміє ся що о. Левицкий на се не згодив ся, а Shenandoah-скі парохіяне сказали о. Ґумецкому щоб той постарав ся о юрисдикцію на філадельфійску парохію і сидів в ній, а їм дав спокій.

Ось бачите „настояще істинно русскіє" (так наші москвофіли себе називають) в Shenandoah майже всі члени ба й головні урядники „Общества" та якось не дуже злакомились на о. Ґумецкого а ви так за ним розпинаєте ся. Ага! бо то за „горилку і колбасу".

Самі в „настоящой істинно русской Правді" наплювали, самі поїхали і злизали. Так вам треба. — „Настоящі Кацапи", може й тепер схочуть заперечити. Побачимо. Парохіяне.

Допись.

З Edmonton, Alta, Канада.

Перепрошаю що я не єсьм передплатником Вашої часописи, а буду просив о поміщене моей понизшой дописи котра єсть дуже важна, аби і сьвіт знав, яких, ми тут маємо Слуг божих в Едмонтоні, Канада.

Я живу тут в Едмонтоні вже два роки, а походжу родом з російської України і єсьм православної релігії а жінку маю унiятку з Галичини і коли она пішла перед великодними сьвятами до сповіди до о. Гури а той взявши наперед від неї 1 доляра зачав єї сповідати і спитав на що она дала дитину хрестити до православного батюшки і зачав кричати на всю губу „ти дитину втопила бо ти дала до такого попа хрестити що ту віру дідько видумав і пр." — і сказав що жінки сповідати не буде, і доляра єї не віддав. Жінка прийшла до дому з плачем до мене і мені розповіла і я пішов до него до Гури і сказав єму, що би він мені віддав мого доляра назад, то він пустив ся до мене з криком, кажучи що він доляра не мусить віддати і зачинав менї те саме говорити що і жінці що православну віру чорт видумав і т. д. Але коли я му відповів, що він бреше, то він запалив ся і зачав кричати на мене в церкви що я дурень і скакав по всій церкві та викрикував: — люде абисьте були сьвідками, бо він мене хоче бити. Але я го бити не думав, і собі тихо з церкви вийшов, та зачавши думати над такими поступками о. Гури менї стало якось тяжко на души і жаль серце зачав стискати, що він поступає з людьми ще гірше як з худобов, робить з ними що сам хоче а люде йдуть потому та ще кривавим потом запрацьовані свої ґроші дають і руки єго лижуть за се що він їх проводить в глубину темноту.

Іван Назаревич.

На справу університетську в Галичині зложили читальняники в Пітсбурґу, Па.

І. Читальня з каси своєї $25.00.

ІІ. Читальняники від себе:

о. М. Стефанович 10 дол.; Ізидор Костюк 5 дол.; по 3 дол.: Василь Шпікула, Іван Баґан; Модест Завіньский 2.50 дол.; по 2 дол.: Магдалина Білик, Павло Ґрошко, Андрій Андрец, Іван Калючка, Андрей Сухиня, Сильвестер Копистяньский, Гриць Волошинович, Микита Німець, Павліна Вовк, Дмитро Газдайка, Тацїяна Жулиняк; по 1 дол.: Нестор Яцишин, Йосиф Малахoвский, Іван Дідич, Іван Бобак, Теодор Сейка, Теодор Яцишин, Іван Іваник, Петро Яцишин, Петро Лепак, Гриць Левко, Михайл Дмитрів, Василь Прокопик, Іван Чурлак, Михайл Крокіс, Атаназ Газдайка, Андрій Стефанович, Михайл Фецачин, Йосиф Тимочко, Петро Патулка; по 50 цнт.: Марія Гут, Тимко Завіньский, Лешко Цепко, Марія Крайняк, Антоній Лазенка, Анна Лепак, Роман Завільский, Панько Сенько, Анна Кілар, Ілько Щот, Николай Войтовя; по 25 цнт.: Анна Вовчко, Марія Костишак, Марія Пастирчик, Домка Костик, Варвара Макара, Олекса Тимчичк, Василь Майко, Павло Бабяк, Михаїл Матвійко, Фенна Панило; Іван Сибидло 30 цнт.

ІІІ. Збірка Марії Білик і Павліни Вовк:

По 1 дол.: В. Дідух, В. Кузів; по 50 цнт.: М. Стефанович, К. Бойко, С. Гуменний, А. Голота, А. Діхтяр, А. Процко, С. Пужик, І. Сопінка, І. Римак, А. Вовк, І. Лясній В. Митрик, М. Япіцкий, Ю. Міль; по 25 цнт.: А. Рудавська, Ю. Шорик, І. Михалін, А. Горощак, К. Воляньский, П. Качмарик, Ю. Мудрій, П. Сивий, В. Дмитрів, К. Галан, М. Петрів, Т. Дуковский, І. Затераш, П. Затераш, І. Чічкала, Ф. Деркач, О. Шеряк, А. Сунька, П. Куземка, М. Смоляк, Е. Качмарик, І. Дупяк, А. Драган; по 20 цнт.: Филипович, К. Кахалін; Мащрак 15 цнт.; по 10 цнт.: Янцкий, Филипович, Сич, Комарніцкий; по 5 цнт.: Шміт, В. Малий, Т. Малий.

IV. На руки Івана Гапяка жертвували слідуючі:

По 1 дол.: Іван Гапяк, Роман Ганяк, Григорій Ревть, Семен Квасницький, Анна Петровска, Пелагія Стремка, Катерина Фігель; по 50 цнт.: Миколай Хай, Йосиф Цимбала, Іван Бобик, Михайл Шуплак, Антоній Сухий, Марія Калакун, Марія Медвідь, Катерина Сломіньска, Данько Петрик, по 25 цнт.: Юрко Шимеля, Стефан Шимеля, Онуфер Зарічняк, Настя Пісьо, Марія Капелюх, Марія Ковк, Анна Лапеча, Ксеня Дорка, Анна Опринка, Марія Даншани, Петро Мацалак, Федор Сидор, Іван Гавриляк, Михайл Кричковський.

Разом 15 дол.

Всїх ґроший Пітсбурскі Русини зложили $129.10. Давнійше прислали $123.10, тепер 6 дол.

В Northampton, Pa. на весїлю в Теодора Сичок, зложили по 1 дол.: Теодор Сичок, П. Лозиньский; по 50 цнт.: Тарас Кокоцкий, Андрей Пойнтковчи, Карл Заприлюк, Стефан Зущак, Михайло Вавриків, Іван Кокоцкий; по 30 цнт.: Михайло Лубінецкий; по 25 цнт.: Дмитро Клеман, Я. Кравчук, Андрей Лубянецкий; по 15 цнт.: Василь Ткач: по 10 цнт.: Марія Осейчук, Настя Калїган, Стефан Ткач, Стефан Кокоцкий.

Разом 6.60 дол.

Збіркою заняли ся: Тарас Кокоцкий, і Андрей Пойнтковчи.

На хрестинах у Ю. Шеремети в Скрентон, Па. за почином А. Мондляка зложили слідуючі:

По 1 дол.: Ю. Шеремета і Д. Пастушенко; по 50 цнт.: З. Хемій, Й. Запоточний і І. Бойко; А. М. 35 цнт.; Ст. Мислицкий 30 цнт.; А. Запоточна 25 цнт.; І. Фиґель 20 цнт.; по 10 цнт.: М. Андрусевич, Й. Ґреповский. А. Стрільский, К. Вітушиньский, І. Брегідер і Ю. Шеремета. Разом 5.20 дол.

Брацтво сьв. Димитрія від. 143 в Віндбер, Па.

о. М. Балох 2 дол.; по 1 дол.: Ст. Мацек і Ю. Боклах; по 50 цнт.: І. Сачак, І. Петранич, М. Марич, П. Мишка, А. Калинич, Т. Кихтан, Н. Куш, Ю. Ільчаньский, С. Куцмида, І. Луминяк, Н. Цицик, В. Возник, Ю. Рилик, по 25 цнт.: М. Войтко, І. Чулак, М. Ляшиньский, О. Бабурчак, Ґр. Зубаль, М. Береговский і Д. Сагаль. Разом $12.25.

Шамокин, Па. Зложили на Львівских студентів:

По 1 дол.: Алексій Шаршонь, Ів. Глова Гав. Малиняк. С. Хорощак, Максим Пеляк; по 50 цнт.: Павло Котаньчик, Конс. Демянчик. Ник. Полиняк; по 30 цнт.: Йосиф Кулик, Й. Вишовский; по 25 цнт.: Ф. Новак, Ів. Оліяр; по 20 цнт.: Іван Полиняк, Семан Глова. Разом 8 д.

На весїлю Дмитра Ардана і Анни Дитко в Ню-Йорку зібрав Василь Дитко $8.00.

Разом $40.05

Загальна сума $1023.16

СПРАВИ „СОЮЗА".

Отець духовний „Союза":
о. Стефан Макар, 'Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.

Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсідатель:
Іван Парпляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шарпович,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніть, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.
о. Лев Левицкий, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско народна організація в Америці.

Принимае членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $1000.00,
Посмертне за жінку $400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.
В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Слм отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство принележне до „Союза", повинно мати отсі книжки:
1) **Книжку членів** (іменослов).
2) **Книжку місячних складок.**
3) **Книжку касову і протоколову.**

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза".

Оголошенє

до всіх місцевих Секретарів і членів Р. Н. Союза в Америці.

III.

Отсим повідомляю Вас, що дня 25-го Мая 1907 розіслалисьмо відповідне число блянкетів до кождого відділу після того кілько там єсть членів. Ті блянкети повинні члени як найскорше повиповнити і разом зі старими грамотами прислати до Головного Уряду Союза. Скоро лиш котре братство надішле виповнені блянкети і грамоти всіх своїх членів, сейчас вишлемо єму нові грамоти.

Прошу також всіх пп. Секретарів, щоби старали ся виповнити всі блянкети докладно. Кождий член має подати: своє імя і прозвище, де мешкає, которого братства єсть членом, которого відділу, число своєї старої грамоти і має означити виразно на кого записує своє посмертне. При записуваню посмертного має кождий член подати імена і прозвища осіб на котрих записує посмертне і означити яка се єго родина. Не вистарчить написати прим. що „посмертне записую на родичів"! або на „братів і сестри", але треба також подати їх імена. Кождий член має ся підписати сам-власноручно, а коли член не вміє писати, то нехай зробить хрестик, а єго підпише хто другий; той хто его підпише нехай також підпише і своє імя в доказ того, що він єго підписав. Всі блянкети, котрі не будуть правильно виповнені, звернемо назад до поправи. Члени котрі приступили пізнійше як 1-го Марця 1907 року не потрібують виповнювати блянкетів.

Єслиби котрий відділ з якої небудь причини не дістав блянкетів, прошу мене о тім сейчас повідомити.

Разом з блянкетами розіслалисьмо також і нові декларації. Прошу пп. Секретарів, старих декларацій більше не уживати, лише тих, котрі тепер відібрали. При писаню декларацій для новоступаючих членів треба придержуватись також повисшого правила і також подавати докладний адрес члена по англійски, так щоб на сей адрес можна новому членови посилати орґан Союза, Свободу.

З поважанєм
Т. Лабовский.

Ч. 209. КВИТ $400.00

на чотириста долярів, котрі п. Андрей Гойсан отримав яко посмертну запомогу по жені Софії з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Minersville, Pa. 3-го юнія 1907.
Андрей Гойсан.

Свідки:
Іван Бованкович,
Стеф. Семанчик.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 78.
Сем. Бардон, предс.,
Митро Котлар, секр.

Рух
в відділах Р. Н. Союза.

Оголошенє.

Братство сьв. Йоана Хрест. в Еверсон, Па., від. 59. пригадує завчасу всім членам обовязок явити ся на мітинґ дня 16. Юнія 1907 на Lieinsenring, Pa. в гали при церкви, о 1-ій год. по полудн. Котрий член не явить ся на сім мітинґу, заплатить $1 кари.

Уряд братства:
М. Тешнар. предс.,
Ів. Фариняк. секр.

Оголошенє.

Тов „Січ" від. 117 Р. Н. Союза в Ню-Йорку повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинґ відбуде ся в Суботу дня 15-го червня 1907 о год. 8-ій вечер в Harmonia Hall 46 Ave. A. На порядку дневнім: справоздане старого комітету з діяльности за минувший рік і вибір нового комітету. Хто без важної причини не явить ся на мітинґу, заплатить ухвалену кару.

Дашкевич, предс.,
Кароль, кас.,
Підгірний, секр.

Оголошенє.

Тв. „Тисьмениця" від. 144 Р. Н. С. в Ню-Йорку повідомляє всіх своїх членів, що надзвичайний мітинґ відбуде ся дня 15-го червня с. р. о год. 8-ій вечер при числом 134 „Tompkins Square Hall" E. 7-th St. в цїли вибраня нового секретара і доповненя комітету Тв.

Хто без важної причини не явить ся на мітинґу, підлягає карі: звичайний член 25 цнт., комітетовий 50 цнт.

За комітет:
Дм. Підлуский, предс.,
Лев Угорчак, кас.,
Ів. Коцкий, заст. секр.

Оголошенє.

Братство сьв. Вас. Вел. від. 19 в Прайсбурґ, Па. подає до загальної відомости, що який з членів не явить ся на півричнім мітинґу 16-го юнія с. р. то на него наложить ся кара 1 дол.

В місяцях юнію, юлію і авґусті буде приймати ся до братства членів за зменшеним вступним.

Ю. Фалат, предс.,
Ст. Турок, кас.,
Ст. Сисак, секр.

Оголошенє.

Братство сьв. І. Хрест., від. 18 в Seymour, Conn. подає до загальної відомости, що мітинґ, на яким має вибрати ся новий уряд відбуде ся дня 29-го юнія с. р. Неприбувший член заплатить 50 цнт. а урядник 1дол. кари. Через місяць юній і юлій вступне знижене. Принимає ся нових членів від 16 до 30 літ без вступного, від 30 до 40 літ за половину вступного. Вступне до Р. Н. Союза після статутів.

Адр.: Box 95, Seymour, Conn.
П. Ленько, предс.,
І. Горбаль, кас.,
В. Ванн, секр.

Оголошенє.

Сим подаєсь до відомости членам братства сьв. Отця Николая, від. 4. в Jersey City, що місячний мітинґ Союза відбудесь дня 16-го Юнія, в неділю, о 3-ій годині пополудни в гали Д. Голода 38 Green St. Взиваєсь всіх членів, щоби прибули точно. Члени, котрі до двох місяці не заплатили розмет до Союза — єсли не прибудуть на сей мітинґ і не заплатять своєї належности будуть заключені з братства і Р. Н. Союза.

Гр. Підлипчак, секр.,
Ник. Пупчик, предс.,

Оголошенє.

Братство сьв. П. і П. від. 146 в McKees Rocks, Pa. подає до загальної відомости, що піврічний мітинґ відбуде ся дня 16-го юнія с. р. На неявивших ся на мітинґу буде наложена кара 1.50 дол. Хотячих вступити в члени братства буде приймати ся на тім мітинґу за пів вступного.

С. Блажовский, предс.,
Ю. Фаль, секр.

Оголошенє.

Братство сьв. П. і П., відд. 47, в Ambridge, Pa. взиває всіх членів, щоби явили ся на мітинґ д. 16-го юнія с. р. точно о год. 2-ій пополудни в гали п. Ch. Krisztofek-a. Кождий член має принести зі собою свою грамоту. На неприсутних без важної причини наложить ся кару.

П. Середницкий, предс.,
І. Махалик, секр.

Оголошенє.

Братство Успенія Пресьв. Богородиці, від. 33 в Нортгемптон, Па. взиває усіх членів Р. Н. Союза, що належать до сего братства, аби безусловно явили ся на мітинґ дня 23-го юнія 1907 о 2-ій годині по пол. зі старими своїми грамотами. Буде роздавати ся нові грамоти. Члени позамісцеві в разі перешкоди мають сейчас прислати свої старі грамоти враз з поданем докладної своєї адреси на руки секретаря братства.

Mich. Petryk,
Box 48, Northampton, Pa.

Оголошенє.

Братство сьв. Елени в Ансонії, Конн. повідомляє всіх своїх членкинь, що річний мітинґ відбуде ся в неділю дня 23-го Червня 1907 р. пополудни о 4-ій год. в церковній салі на May St. в слідуючім порядку:

Справоздане старого уряду з діяльности за минувший рік і вибір нового уряду. Котра з членкинь без важної причини не явить ся на мітинґ заплатить ухвалену кару.

Т. Качмар, предс.,
А. Гбур, кас.,
Е. Герич, секр. 24—25

Оголошенє.

Братство сьв. Ап. П. і П. від. 6, в Бравнсвіл, Па. подає до відомости, що піврічний мітинґ відбуде ся дня 23-го юнія с. р. На порядку дневним справоздане касове. Рівнож взиває ся, щоб усі члени Р. Н. Союза поприносили зі собою свої грамоти. Хто не прибуде на мітинґ заплатить 1 дол. а прибувший в нетверезім стані 2 дол. кари.

М. Бенґа, предс.,
І. Петришко, секр.

ДРУГІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкуємо в "Свободі" по ціні 1 цента від слова за оден раз.

Оголошенє.

Комітет парохіяльний гр. кат. церкви в Нюарку, Н. Дж. постановив урядити дня 29-го червня с. р. на дохід церкви

Перший великий Баль

в Ню Сенчури гол на розі 15-ої і Морріс Ав., на котрий запрашає всіх добрих християн.

Початок о год. 5-ій вечером. На балі відбуде ся також фантова льотерія. Ласкаві датки просить ся надсилати на руки касієра Т. Грицея, 24 Белмонт Ав. в Нюарку, Н. Дж.

За комітет:
Д. Мних, предс.,
Т. Грицей, кас.,
Гр. Генда, секр.

Пару слів д. Головацкому.

У 19 ім числі „Кан. Фармера" прочитав я дописку якогось п. Камінаря. Той п. так далеко запхав ся, якби він лягаючи спати після прочитаня своеї дописи устав рано на другий день здоровим чоловіком, то єму булоб встидно дивить ся сьвіт а не то на людий. Але, я мабуть за багацько хочу. Коли у того пана хватило совісти так безвідставно брехати і виставляти себе як дійсного народного діяча, то прошу вас пане Камінар—Головацкий, ви задалеко зайхали, виставляючи себе за якогось електризатора, а т. Ферлея як найбільшого ворога поступу. Я вам скажу зі своєї сторони, що ви живете у Вінніпеґу із 4 роки, однак не показалисьте ні раз поступовцем, — противно можна було сказать: ви були самою бездушною животиною. По приїзді т. Ферлея до Вінніпеґу, як він став у читальні будити житя, розуміє ся що і ви тоді стали вчить ся від него, як ведеть ся орґанізація, хоча ви перед незнакомими виставляли себе, що були секретарем у старім краю і за те мали 500 риньских річно, але за народне діло ви мусіли покинути свій край, щоб не сидіти у холодній. Однак тут ви мабуть не бачили потреби бути народним діячем, та доперва тепер набрали сего розуму як приїхав т. Ферлей і другі. Я ще пригадую, що ви минувшого року, як був Др. Ю. Бачиньский і розпитував, як тут живе ся, то я лише пару слів сказав, що робимо як чорні воли, а живемо як надвірні собаки, але ви зараз вискочили і стали казати що Канада се мати для робучого народу, дивитесь, що хто у старім краю чистив панам штани, то тепер єму тут чистять, а плохе жите, тільки тим, хто кождого дня по готелях сидить та в кулі грає. Ой пане Головацкий, чи в сей спосіб хотіли ви вказати свої чувства до своїх угнетених братів. Дальше пригадайте собі часи, коли то ви, щоб лекше робити, напували баса француза, похожого до малпи, а на закуску водили єму своїх сестер (як називаете). Це не є видумка, це потвердять всі ті люди, що чули, як вам в живі очі говорив п. Гр. Барановский, а ви на се ані чичирк. І чом не послухали т. Ферлея, коли сей радив вам, щоб п. Барановский доказав се фактами, бо як то кажуть: „налякав ся сам своеї тіни". Розуміє ся, що потім вам було встидно занимати ся через когось третого сею камерціею і ви по неволї були змушені застановити вашу „доставку".

Опісля сквітував вас бас, бо держав вас лише за повисше сказане, бо до роботи ви не надто були охочі. А се ви тепер як раз закидуете другим. Годї вичислять вам всі ваші подвиги, якими лише шкодите всякому ділу; звичайно: „Горбатого і земля не виправить.". Но возьмім під розвагу от хочби се як ви пописались в організації. Щоби бути предсїдателем „Н. Т. ім. Шевченка", то ви навіть довели его до упадку, щоб свого добитись; ще в підлий спосіб ви добились, то вас це не обходило. Розуміє ся, ви дуже адвертайзмували себе пр.: „Що я винен, що мене усї люди люблять, а Ферлея ні, і т. д.". Правда, ходити по хатах і збирати „таку темну масу, як і ви самі, та при кождім слові ганьбити чоловіка і закидати злодійства, се гаразд знаете. Біднї темні люди, не уміючі ні рахувати ні читати сліпо вірили вам. На се возьмім хочби такий примір! На буфеті розходовано $25 а приходу було $20.50; на се ви пане Головацкий оперлись так уврено, як москаль на побіду, але як вам люди розговкували, що гроші на буфет були позичені з тикетів, а як продав се буфет то ті гроші назад а $20.50 осталось чистого приходу, то ви тоді другі дурниці вишукували, аби підкопати довіре у людий до т. Ферлея. Що до тикетів на представлене „Верховинці" то ви, п. Головацкий поступили гірше від безроги!

Ви кажете, що ви питали, скільки всіх тікетів надруковано. Розуміє ся вам се було сказано і не одному вам, а нас було чоловік вісім при тім, які чули що тікетів надруковано дуже богато, а було заказано друковати лише 500. Друкар зробив поверх півтора тисячі. Одже для чого було тікети рахувати, коли їх ніхто не хотів рахувати, бо по праві сказати на такі дурниці міг тратити час лише п. Головацкий а нам не було коли, бо треба було робити важнійше: за півтора неділь треба було переробити церкву на театер. Тому мусіли робити у день і в ночі т. Ферлей і инші, а тікети при вас і при других занумерувались. Всего занумерували 445 для продажі, а що ви брешете, (вибачте за слово) що продавались тікети не нумеровані, то це я вам скажу, що тільки 2 тікети були такі. Ті 2 тікети узяв у друкарні машиніст собі і своєму товаришови, а більше таких не було. Я сам рахував відібрані тікети разом з т. Колтиком, котрий сидів при касі в той вечер. Ви пишете, що деякі люди мали для продажі не нумеровані тікети, але чомуж то они не продавали їх, бо такі не оказались при провірці. Я скажу вам, що ваше усе очерньоване Т. Ферлея складаєть ся із таких річий як: хтось сказав щось комусь за щось за якесь від когось і т. д. і т. д. Дійсно в усего виходить чиста дурниця. Ой пане Головацкий, знайте теї що ви на таких дурницях далеко не зайдете! Розуміє ся, що ви подібним собі можете заморочить голову, але люди, що здорово дивлять ся на сьвіт, здорово також осудять ваше поступоване. Справді ви не пожаліли похвалити себе у Фармері, але я скажу вам що така газета рада таким дурницям, щоб не виходити на пів чистою. Ой п. Головацкий я богато маю чого написати за вас, який ви герой поступу, але повірте менї жаль „Свободу" займати такими дурницями, як ваша особа. Кінець кінцем закидаете менї, що галя була заперта 12, властиво не цьвітня а мая, а се з тої причини що ми робили пробу з представлїня „Борці зо мрії" від 10 год. ранку до 4 год. по полудни а галю заперли аж у 5 год. по полудни. Чей кождий знае що ми мусіли піти дещо перекусить за цілий день. Правда, що люди зневірились, но сему всему причинилась ваша господарка з вашим флїгель-адютантом п. Бернацким, бо ви оба так попровадили діло, що в читальнї крім амер. „Свободи" нема майже нічого нашого для людий зрозумілого, лише дві польскі ґазети якими наші люди мало користувались, хиба сам п. Бернацкий і компанія, чистокровна польща, що кажуть. „Це такі Шевченко — наш Міцкевіч бил лепши!" Розуміе ся, що я не маю нічого против таких ґазет як „Роботнік", але треба передше постаратись о більше число таких ґазет, які би наші люди розуміли. Ви знаете лише говорити: любім ся як діти одної матери, весна, цьвіти, сонце засьвіте, дерева розцвітуть і т. д. і т. д. А самі на перекір своїм словам як та гадина юдите против людий зовсім невинних. Ой п. Головацкий, а щей псевдонім підобрали собі „каміняр". Ви не есть ним ви е настоящий езуїт.

А. Сліпченко.

Фарми! Фарми! Фарми!

Не могучи відповідати на всі листи з осібна, які до нас приходять подаємо до публичної відомости що можна купити по низьких цінах добрі фарми в Канаді, а на доказ залучаєм письмо тих, котрі там звиділи цілу околицю.

Mc. Kees-Port, Pa.
30 цьвітня 1907.

Поважані Краяни!

Ми низше підписані, репрезентуючи собою звиж 200 родин замешкалих в Mc. Kees Port, Pittsburg, Mc. Kees Rock, Alleghany i Glassport в Пенсильванії уважаємо нашим особовязком повідомити Вас про околицю „Алберта" в Канаді.

Уже від довшого часу так ми самі, як і наші сусіди, знакомі, товариші і иньші фармери з низше наведених околиць шукали за доброю і дешевою землею, яка-б найкраще надавала ся під фарми. Несповна місяць сьому буде як довідали ся ми про провінцію Алберта в Канаді. Ріжні люди ріжно говорили нам про сей край, одже, щоби наочно провірити, що се за країна, яке там підсоне, земля, відносини, звичаї, обичаї, одним словом щоби усе наочно побачити вислано нас тамтуди яко комітет дня 4 го цьвітня с. р. Булисьмо там повних два тижні і через цілий сей час мали ми нагоду, звидіти, переконати ся і випитати ся про все. Днесь усе те, що ми бачили і про що довідали ся уважаєм своїм обовязком подати до прилюдної відомости усіх наших земляків,

Земля в Алберті є незвичайно плодюча і по більшій части знаменито наводнена. Вправді сего послідного не доконче було потреба, однак се зділано з тої простої причини, що наводнені землі дають трикратно більший урожай. Околиці переважно рівні, земля поросла лиш одною травою, одже можна сейчас орати, сіяти і садити та уже перша збірка видасть гарні плоди. Родить ся усе: збіже усякого сорта, трави, ярина, буряки і овочі, в наслідок чого усякий фармер держить там по кількоро коний, кількадесять штук худоби рогатої і овець, множество безрог і дробю.

Плекане живого інвентара приносить їм дуже гарні доходи що річно. Продати можна усе і то кождої хвилі, позаяк желізна дорога і ріка прорізує середину ґрунтів, що незвичайно облегчує висилку усяких продуктів до берегів Тихого океану, Аляски, Стейтів, Япану Хін і т. д. при чім торговля і промисл незвичайно скоро розвивають ся. Можете собі найлутше уявити як усе там скоро іде, коли дізнаєте ся, що в місцевости будучої стації желізничої і кольонії в протягу несповна двох тижнів станула близько 50 нових хат: вони вирастали неначе гриби по дощи. Є там множество рік і каналів, місцями озера, одже води є доволі.

Звичайних доріг рядових і желізниць ми стрічали досить. Крім того безвинно будують нові дороги і желізниці. Ряд ставить школи, компанія дає землю під церкви безплатно. Церков ми бачили богато і то по всім усюдам: навіть по маленьких місточках близько міста Calgary. Щоби пособити новоприїзджим фармерам побудована компанія великі готелі в яких кождий новий фармер може мешкати доси, док не виставить своєї хати.

Підсоне в провінції ,,Алберта" є незвичайно лагідне і здорове, а се є незвичайно важна обставина. Зовсім нема тяжких морозів або спеки, циклонів і хробацтва, через що і урожаї суть зовсім запевнені.

В поблизу будучої оселї лежить трийцятьтисячне місто Calgary. Місто розпространяє ся з кождим днем, має множество фабрик, тартаків, млинів, цукроварень, молочарень і т. д. В поблизу суть майни угля, золота і срібла, в яких тисячі робітників кождої хвилини найде роботу за платню $2.25 — 7.00 денно. В наслідок величезного розвою промислу дає ся відчувати страшний брак робучих сил: еще днесь, сейчас знайде там заняте 50 тисяч робітників, і то кождий у своїм фаху.

Ціни ґрунтів суть незвичайно приступні: 1 акер незаводненої землї платить ся від $12.00 до $15.00 а заводненої землї від $18.00 до $25.00 Условя купна суть дуже приступні; потреба при купнї ледви чверть цілої цїни заплатити, а решту розкладає ся на сплати на 5 або і більше літ. Се залежить від умови. Сї ґрунта обнимаючі близько 10 мілїонів акрів продає Canadian Pacific Irrigation Colonization Co.

Компанія як і уряд канадийский ґварантують титул права власности, як і рівнож воду до заводнювання ґрунтів, одже не потрібно побоювати ся зовсім нічого. До сих пор поселило ся там множество наших земляків, з якими ми мали нагоду стрічати ся і говорити. Сї люди виглядають кремезно, здорово і весело: на перший погляд пізнати, що їм зовсім нічого не хибує.

Ми одже наглядно переконали ся, що усе те, що компанія оголосила по часописах про „Алберту" зовсім є правдиве і сьміло можемо сказати, що ниньки ніхто нігде, в такім здоровім підсоню і так чудовій околици не дістане подібної фарми як там.

При сїй нагоді мусимо рівнож надмінити, що по дорозі вступилисьмо до стейтів Michigan і Wiscosin де рівнож всілякі компанії продають фарми; тут стріли ми сьвіг, землю піскувату, повно каміня і пеньків, ґрунта в тій самій ціні вправді що і в Алберті, однак вичищене сей землі коштувалоб від акра 100 до 150 долярів.

Бачучи такий край, ми сейчас самі купили по 160 акрів землі. Приїхалисьмо тут, щоб про все розповісти тим, які нас там післали, попродати тут свої реальности, забрати жінки та діти і найпізнійше при кінци мая виїхати опять тамтуди; з нами разом виїжджає також много других.

Радимо усїм Вам, дорогі земляки, щиро, що наколи лиш задумаєте пошукати за землею, не глядіти єї нігде иньде, та не наражати ся на кошта, а сейчас їхати в Алберту, а ручимо, що ніхто сього не пожалує. Се мусить нам усякий признати, що в коротким часі доробити ся майна можна лишень там, де є добра і дешева земля та де торговля і промисл допера починає розвивати ся. За примір нехай послужить хотяйби і Ню Йорк; перед кількадесять літами земля там була еще незвичайно дешева а нинька за 1 акер жадають сотки тисяч долярів — а власне причиною сего є торговля і промисл.

До подання сеї відомости в часописах не спонукав нас ніякий інтерес особистий ані компанії; перед сим ми рішучо застерігаєм. Робимо се, і то одино лиш для добра загалу а друге і з обовязку релїгійного: „роби ближньому, як собі самому".

Здоровимо Вас поважані земляки та до побачення там, в Алберті.

K. Pieniazek,
917 Enterprise Alley,
W. Kosiol,
8111 Hazel St.
Mc. Keesport, Pa.

Хто хоче більше про се знати нехай пише лист залучаючи 2 центову марку на адресу:

CANADIAN PACIFIC IRRIGATION COLONIZATION CO.
1223 E. Falls St.
NIAGARA FALLS, N. Y.

Всячина.

Зелїзниця з одною шиною. Анґлійский інжінер Бреннан, винахідник торпеди' названної его іменем. за що дістав 110 тисяч фунтів штерлїнґів (5 міл. корон), винайшов 1-шинову зелїзницю. Недавно була проба тої зелїзниці. Ваґон має два колеса одно за другим і суне ся по одній шині. Проба випала добре. Ваґон переїхав навіть понад глубокий вертеп на дротяній линві. Підчас їзди ваґон суне ся легко і не трясе. Свій винахід опер інж. Бреннан на засаді рівноваги, завдяки якій фуркало, яким діти бавлять ся, пущене в рух, повертає до прямовісного стану мимо нахилень і ударів. Ролю такого фуркала споневають подвійні крила, поміщені на переді і заді ваґону в окремих скринях і обертаючі ся з незвичайною скоростию в противних напрямах. Їзда возом має бути безпечна, бо, як твердить винахідник, навіть буря не витрутить ваґона з рівноваги.

Собаче мясо. Нужда росте між людьми що раз більше, тож нуждарі стають що раз меньше перебірчиві в стравах. Бідні люди їдять вже не лиш кіньське мясо але також і собаче. Ось в 1906 і м році піддано в Німеччині ревізиї ветеринарів мясо із 1.601 собак, яке безпеченно й з'їджено. Найбільше собак з'їджено на Шлеску, де проживає богато робітників, бо аж 318. При тім можна припускати, що число з'їджених собак є на ділї значно висше від того, яке дісталось до відома у ряду при переводжуваних оглядинах.

Почта пануючих. Коли наш селянин дістане на місяць раз книжку а зо два рази ґазету або лист, то вже велике сьвято! А ось послухайте, кільки то письм приносить денно почта королям, князям та другим володарям. Перше місце в тім згляді займає папа римський — він денно одержує 20.000 до 22.000 листів і часописий. Другий по нїм то президент Сполучених Держав в північній Америці; до него приходить на днину 1.400 листів і 3000 — 4000 часописий і книжок. Англійський король Едвард VII. має до перечитання денно 1000 листів і 2000 — 3000 ґазет. Російському цареви приносить почта на день 650 листів, італійському королеви 500, голяндській королевій 100 — 150 листів. Як бачите, є що читати! Сук тільки в тім, що тої переписки не читають самі володарі, але їхні урядники по надворних канцеляриях.

Оголошенє.

Члени Ню-йорскої читальнї „ім. Михаїла Качковского" устроюють в суботу дня 15-го червня в великій гали „Progress Assembly Rooms" 28—30 Ave A., помежи 2—3 St. Баль і театральне представленє

„ВЕРХОВИНЦЇ"

народна драма в трех актах а 10 відслонах.

Цїни місць: крісла по $1.00, 75 цнт., 50 цнт. і 30 цнт. Місця стоячі і ґалєрия по 25 цнт.

Початок о годинї 8-ій вечером.

Запрашає усїх чесних Русинів і Русинок на се представленє, яке по раз перший відіграє ся в Америцї.

23—24 Комітет.

Скупар.

Лікар (до слабого скупара): Від сеї медицини поздоровієте в одним дни, але она дорога.

Скупар: То я полежу довше, аби лиш медицина тупьша була.

MERCHANTS NATIONAL BANK

Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.

Надвишка 120.000.00 дол.

Депозити визше пів міліона долярів.

Се е NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нім свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank
на розі улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Можна его бачити в офисі:
від 8 ої до 10-ої год. рано,
від 2 ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old P'hone 1269—B

HOWARD ALBERT,

Аптикар.

Продає всілякі ліки по найнизших цінах. Ліки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА.

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, хрести, памятники.

Ріг Пайк і Маркет улиць,
ПОРТ КАРБОН, ПА.

ДОКТОР ШТАЙН.

Урядує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обіді, 7 до 9 вечер.

18 E. Oak St., Шенандоа, Па.

ДОКТОР ҐРУЛЕР.

Застати єго можна в офисі від 8 до 9 рано, 1 до 3 по полудни, 7 до 9 вечер.

30 E. Lloyd St., Шенандоа, Па.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Одинокий руский адвокат і нотар з Галичини

Др. Юліян Чупка.

Всі справи в судах і у скваєрів в повітах Люзерне і Лякаванна.

Всі справи судові, повновласти, контракти, справи військові в Галичині.

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
там де банк Неймета.

Приїзджає до Скрентон що Понеділка і Четверга о годині 6 вечером.

402 S. Washington Ave., Scranton, Pa.
там де банк Райхмана.

ВСІМ ЗВІСНИЙ
Готельник

Іван Воргач

СКЛЯНКИ у него як старокраєві коновка.

ПОСИЛАЄ гроші до краю скоро і безпечно.

422 N. Maple St.,
Mt. Carmel, Pa.

Вироби бранці, шарфи, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.
Цінник і пробки висилає даром.

ST. HERMANS BENEVOLENT Society. ORGANIZED FEBR. 1888 ROCHESTER, N.Y.

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.

R. H. MORGAN, 13 N. Main St., Shenandoah, Pa

ЧИТАЙТЕ!

Спис книжок, які продаємо:

- * Америка ... 15 ц.
- * Ангел та пустельник і т. і. 15 ц.
- Біблія Велика ... 2 дол.
- Борба кляс і чому робітники орґанізують ся ... 15 ц.
- * В Старім і Новім краю ... 25 ц.
- * Гріхи міліонерів і т. п. С. 7 15 ц.
- Дещо з історії православної місиї в Америці ... 10 ц.
- Дещо про зьвірята ... 30 ц.
- * Дві левади і т. п. С. 5 ... 15 ц.
- * Дорога любови, то Божа дорога С. 6 ... 15 ц.
- Драгоманів ... 15 ц.
- * Еміґрант ... 15 ц.
- Журавлі ... 10 ц.
- Житє Ісуса Христа ... 1.50 дол.
- * Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Спол. Державах .. 15 ц.
- За красою ... 1 дол.
- Земельне питанє ... 15 ц.
- Зуб за зуб ... 10 ц.
- * Казки про Жидів ... 15 ц.
- Історія Руси з образками .. 10 ц.
- Капітал і праця ... 15 ц.
- * Книжка Рахункова ... 50 ц.
- Марія ... 10 ц.
- *Многострадальний народ. огляд історії українського народу ... 20 ц.
- *Навернений Грішник ... 20 ц.
- Народний рух австро-угорских Русинів ... 15 ц.
- Новий Завіт ... 4 дол
- Образки і загадки ... 10 ц
- Оповіданя ... 15 ц
- Оповід. про заздрих богів 10 ц
- Цестрі звуки ... 75 ц
- Про відступників від рос. православія ... 10 ц.
- * Про нутро землі ... 25 ц
- Підземні скарби ... 25 ц.
- Покуса ... 10 ц.
- Псалтир ... 1 дол.
- Розмова Поляка, з Русином 10 ц
- Руско-англійский словар. 20 ц.
- * Релігійні віруваня старинних народів ... 20 ц.
- Смерть ... 10 ц.
- *Стародавні казки та оповіданя ... 15 ц.
- *Степові люде .. ... 15 ц.
- *Страйк ... 20 ц.
- *Стріляй на смерть, робітнича драма ... 15 ц.
- Унія в Америці ... 20 ц.
- *Хто з чого жиє ... 15 ц.
- * Які то є люди на земли з 20 образками ... 50 ц.
- * Як мужик ходив до царя правди шукати ... 15 ц.
- * Через кордон ... 15 ц.

Атляс цілого сьвіта, англійский 105 мап, 300 сторін, подає імена і людність 40.000 міст цілого сьвіта 1 дол.

Мапа Сполучених Держав і цілого сьвіта, 4 стопи широка а 6 стіп довга (инші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.

Адрес треба всегда виписати англійскими буквами і то дуже виразно.

Swoboda, 184 Hudson St., New York

Хочете Поради, Інформації, Роботи?

Усе те дістанете безплатно в Бюрі Славяньского Іміграційного Тов.

Голоситись лично на адресу:

SLAVONIC IMMIGRANT SOCIETY.

35 Broadway, 5th floor, New York City.

Всякого Рода Справи

можете залагодити тільки через одиноку

Руско-Народну Канцелярію в Винипегу.

Пишіть або удавайте ся лично на адресу:

RUSKA KANCELARYJA

Room 1, 530½ Main St., Winnipeg, Man., Canada.

Телефон 799.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него ніколи не болить, бо есть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

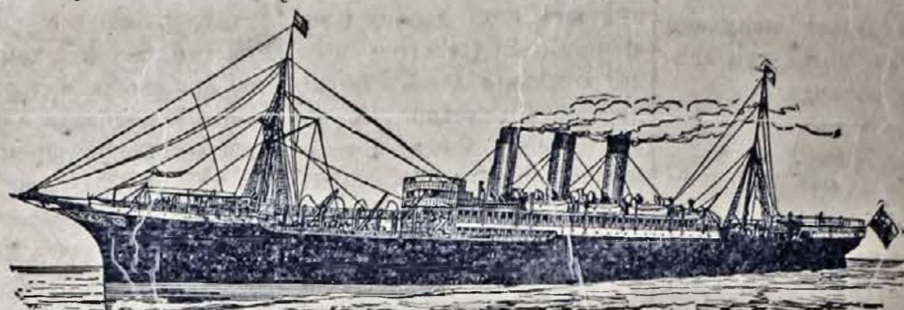
E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.

БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ

Заінкорпорований в Стейті Ню Йорк. Капітал 10.000.00 дол.

181 E. 3-d St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слідуючі справи:

1) **Пересилає гроші** до всіх країв і держав сьвіта по цінах можливо найтанших і як найскорше.

2) **Продає шифкарти** на ріжні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) **Виробляє повновласти**, контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалі перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) **Полагоджує справи військові.** як: увільнене від асентирунку, військової контролі, увільнене від вправ і т. п.

5) **Виробляє пашпорти** для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) **Дає поради в процесах** против компаній в разі каліцтва, смерти, невиплаченя пейди і в других правних американьских справах.

7) **Міняє гроші** — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїзджають до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

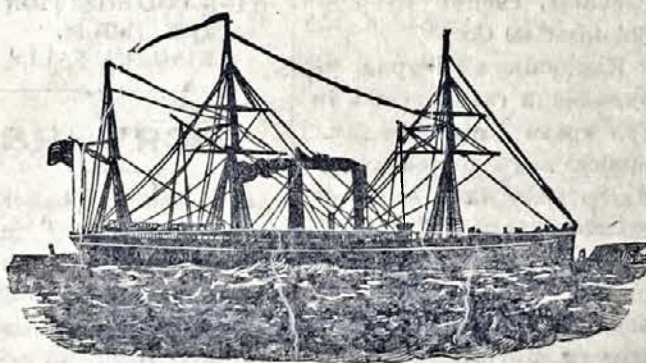
Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміґраційний Дім в Америці.

З поважанем

Дирекція: Ів. Ардан, гол. С. Ядловский, кас. А. Савка, секр.

Адрес: Ruth. Immigrant Exchange
181 E. 3d St., New York, N. Y.

Перший
Руско-Словеньско-Польский
БАНКИР і НОТАР ПУБЛИЧНИЙ

затверджений через Ґубернатора стейту виконує ріжні справи з помочию старорускогo нотара і адвоката.

1) ВИРОБЛЯЮ ПОВНОВЛАСТИ, контракти купна і продажи, перепроваджую процеси спадкові, інтабуляції і екстабуляції.

2) СПРАВИ ВІЙСКОВІ як також увільненя від асентерунку, військової контролі і увільнене від вправ.

3) ПРОДАЮ ШИФКАРТИ на ріжні лінії корабельні до старого краю як рівнож з краю до Америки по цінах таких самих як продають головні компанії.

4) МІНЯЮ ГРОШІ старокраєві на американьскі а американьскі на краєві як рівнож пересилаю гроші до всіх країв і держав сьвіта, по цінах найтанших і все належито виконуєсь і як найскорше.

5) ПРОВАДЖУ робітниче бюро в котрім може як найбільше число робітників знайти роботу — так мущини як жінки.

Не забудьте на адрес:

Gabriel Dziadik,
130 Main St., Derby, Conn.